Wykład:

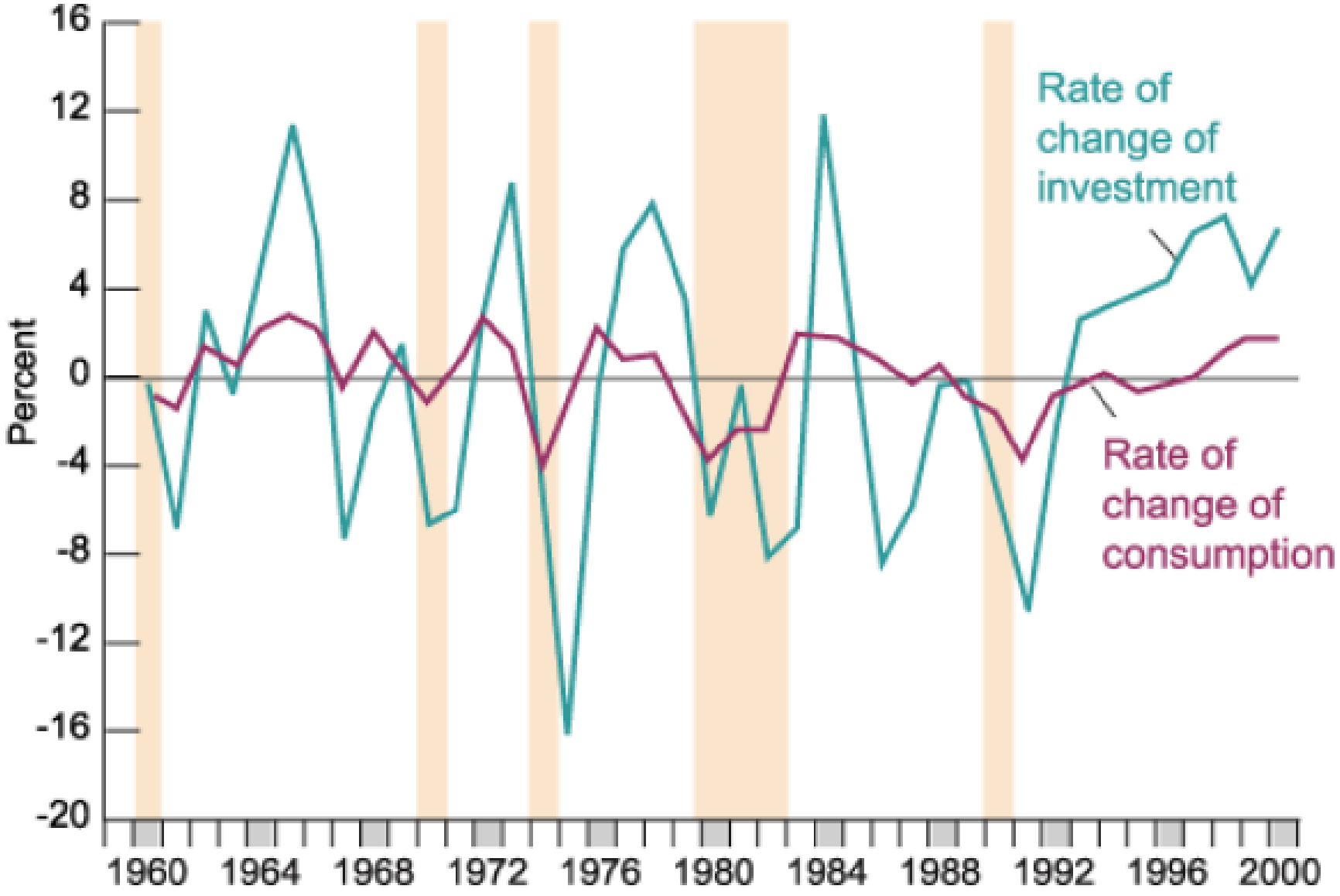
KONSUMPCJA I OSZCZĘDNOŚCI

PKB i jego części składowe (ceny bieżące)

Wyszczególnienie		2021	2022	2023	2024	2025	% PKB (2025)
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące)	w mld zł	2662	3101	3402	3670	3912	100%
Spożycie w sektorze gospodarstw domowych	w mld zł	1479	1772	1930	2 057	2 216	57%
Spożycie publiczne w sektorze instytucji rządowych i samorządowych	w mld zł	493	562	646	761	834	21%
Nakłady brutto na środki trwałe	w mld zł	451	510	604	631	670	17%
Przyrost rzeczowych środków obrotowych	w mld zł	129	174	-8	38	43	1%
Eksport towarów i usług (ceny bieżące)	w mld zł	1518	1933	1977	1907	1957	50%
Import towarów i usług (ceny bieżące)	w mld zł	1433	1881	1781	1762	1847	47%
Eksport netto	w mld zł	85	52	196	145	110	3%

Źródło: GUS, 2026.

Zmiany konsumpcji i inwestycji, USA 1960-2000

Konsumpcja

Konsumpcja (*consumption*) - są to wydatki gospodarstw domowych na dobra i usługi (żywność ubranie, utrzymanie mieszkania i nośniki energii, transport, łączność, wyposażenie mieszkania, rekreację i kulturę, zdrowie, edukację, restauracje i hotele itp.). W krajach OECD konsumpcja stanowi największą część PKB (50-70%).

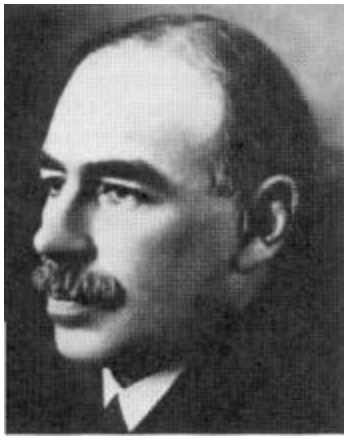
Prosta funkcja konsumpcji

WSPÓŁCZYNNIK

KONSUMPCJA

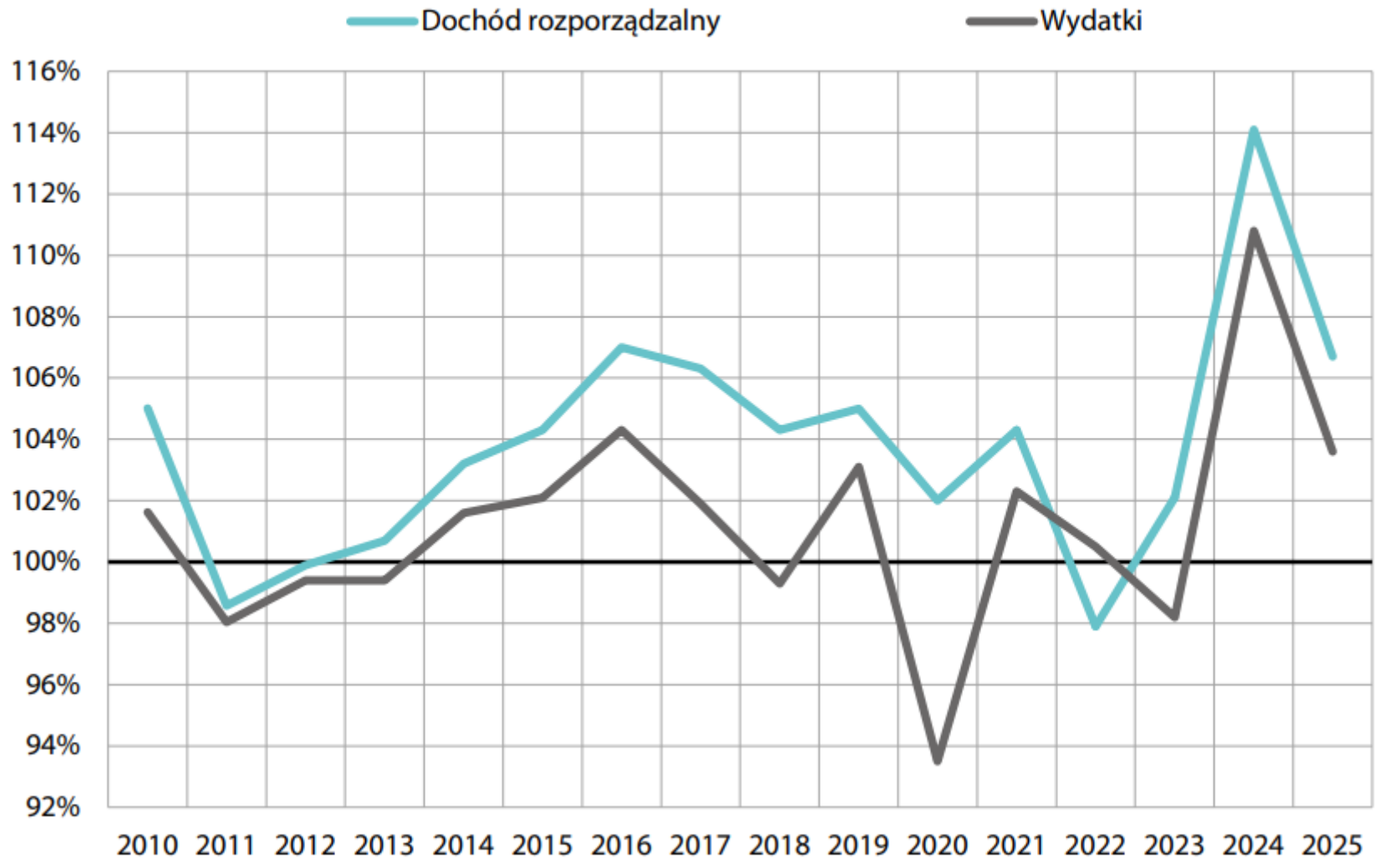
$$C = b * Y_d$$

DOCHODY DYSPOZYCYJNE

"Konsumpcja jest jedynym i ostatecznym celem wszelkiej działalności gospodarczej"

Dynamika realnych dochodów i wydatków na 1 osobę w gospodarstwach domowych, Polska 2010-2025

Źródło: GUS, Budżety gospodarstw domowych w 2025 r.

Funkcja konsumpcji Friedmana

KONSUMPCJA

STAŁE DOCHODY DYSPOZYCYJNE

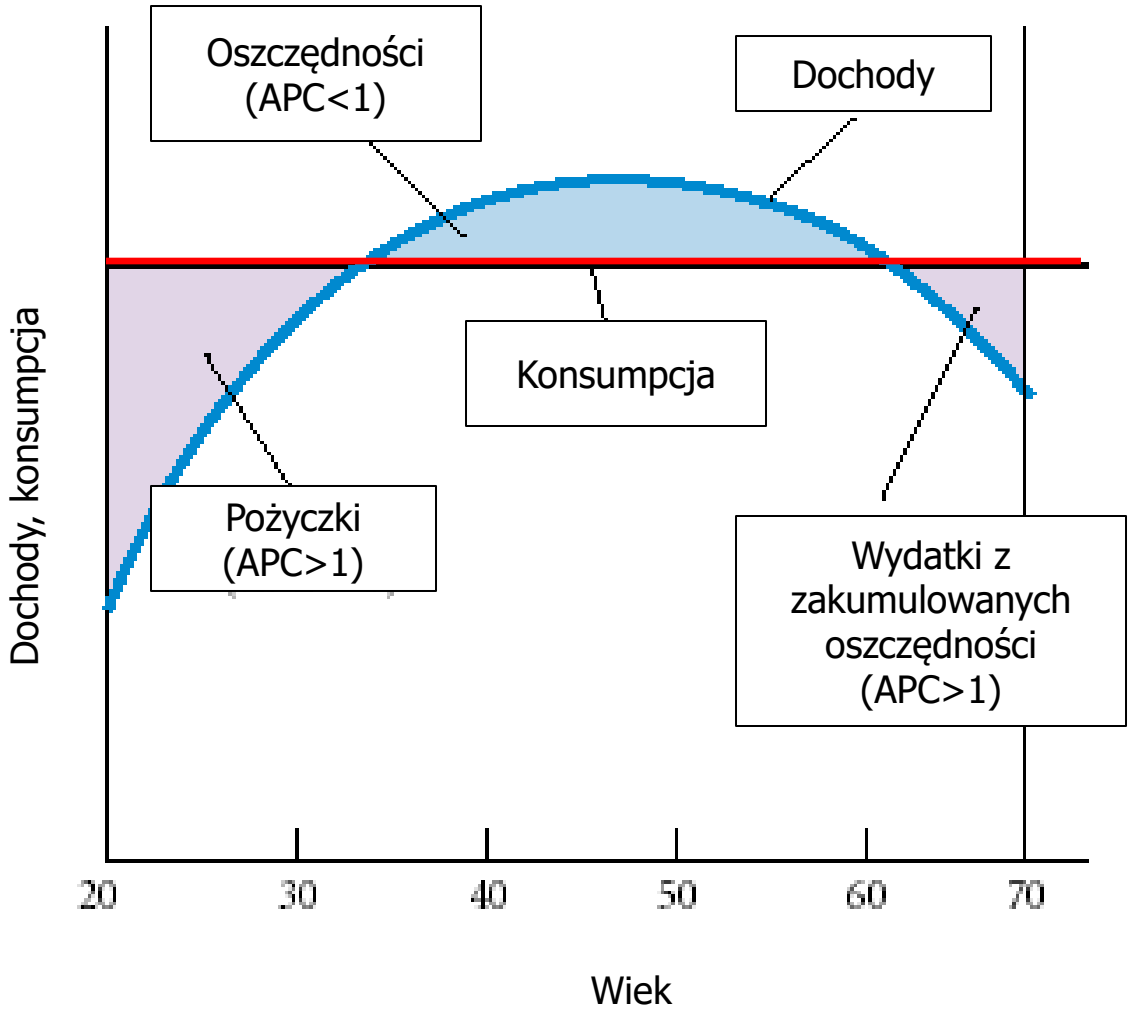
$$C = b_p * Y_p$$

b_p - współczynnik bliski jedności

Funkcja konsumpcji Friedmana zakłada, że wydatki konsumpcyjne gospodarstw domowych zależą od tzw. dochodu stałego (*permanent income*). Dochód ten (liczony jako średnia z wielu lat) uwzględnia nie tylko dochody bieżące, ale także wcześniej uzyskiwane dochody oraz dochody oczekiwane w przyszłości.

Dochody, konsumpcja i oszczędności w cyklu życia

APC (Average Propensity to Consume) – przeciętna skłonność do konsumpcji; APC = C / Y

Wynagrodzenia w Polsce, IV.2026

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIE BRUTTO W GOSPODARCE NARODOWEJ

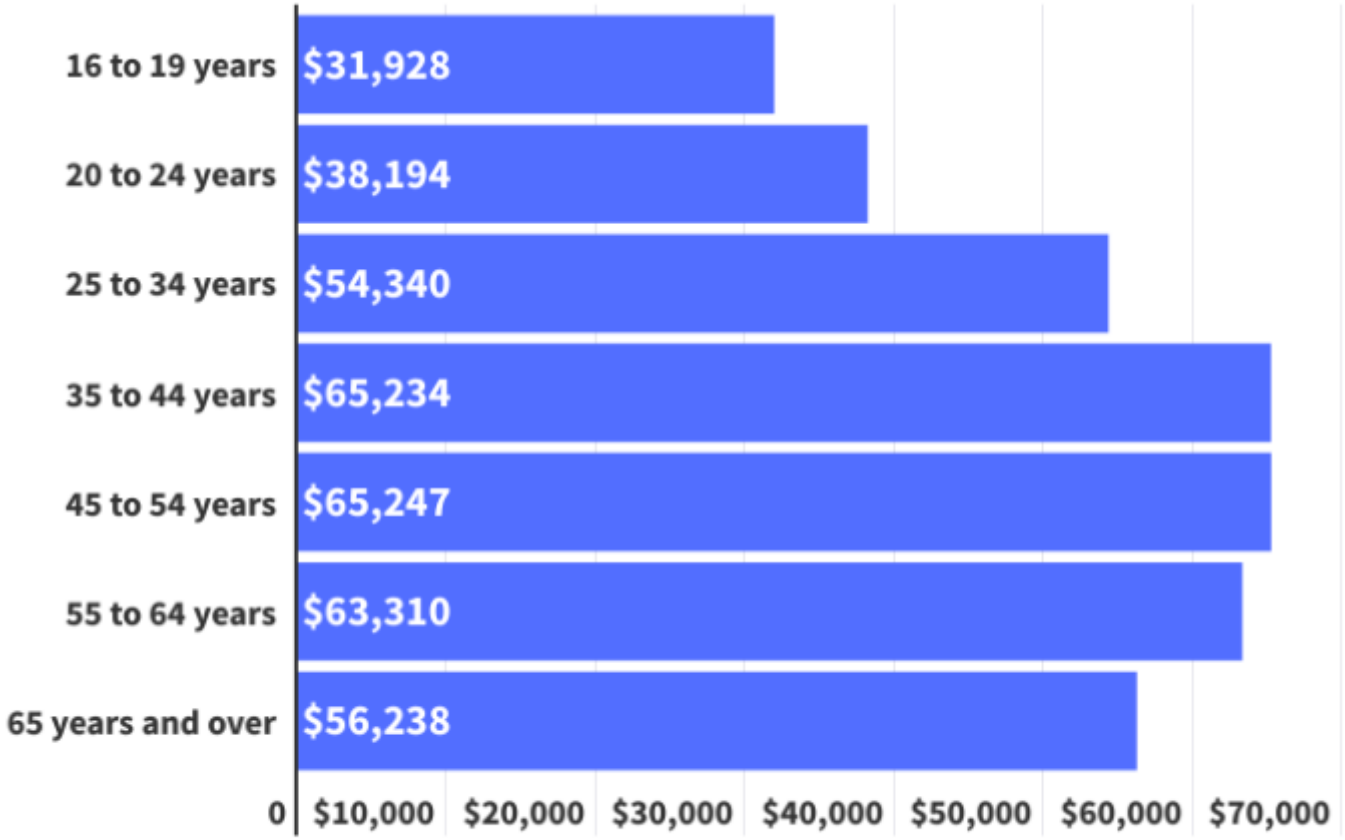
WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	**9652**	**10075**	**9219**
24 lata i mniej	6740	6867	6549
25-34	8955	9256	8615
35-44	10092	10728	9459
45-54	10256	11002	9609
55-64	9492	9606	9367
65 lat i więcej	9783	9965	9543

MEDIANA WYNAGRODZEŃ MIESIĘCZNYCH BRUTTO W GOSPODARCE NARODOWEJ

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	**7695**	**7878**	**7545**
24 lata i mniej	6121	6317	5920
25-34	7473	7684	7210
35-44	8034	8429	7697
45-54	8014	8367	7736
55-64	7701	7527	7928
65 lat i więcej	7513	7162	7911

Źródło:
GUS (2026)

Mediana rocznych wynagrodzeń w USA, 2023

*Note: The Annual Median Earnings calculation is based on the average of the median usual weekly earnings for full-time wage and salary workers across all four quarters of 2023, multiplied by 52 to represent a full year.

Źródło: https://ktvz.com/stacker-money/2024/05/31/us-median-income-by-age/

Funkcja konsumpcji Ando - Modiglianiego

KONSUMPCJA

DOCHODY DYSPOZYCYJNE

AKTYWA

$$C = b_1 * Y_d + b_2 * A$$

b1 = ok. 0,7 b2 = ok. 0,06

Albert Ando

Funkcja konsumpcji Ando - Modiglianiego

Funkcja konsumpcji Ando-Modiglianiego uwzględnia fakt, że gospodarstwa domowe przy wydatkach konsumpcyjnych biorą pod uwagę nie tylko poziom bieżących dochodów, ale także stan posiadanych aktywów (takich jak np.: zgromadzone oszczędności, posiadane akcje, nieruchomości, dobra trwałe itp.).

Wzrost wartości posiadanych aktywów powoduje, że gospodarstwa domowe czują się bezpieczniej i większą część bieżących dochodów przeznaczają na konsumpcję.

Aktywa gospodarstw w USA, 2022-2025 (w tys. USD)

Table 3. Holding and values of assets, 2022 and 2025 surveys
Thousands of 2025 dollars, except as noted

Balance sheet item	Percent holding		Conditional median value			Conditional mean value		
	2022	2025	2022	2025	Percent change 2022–2025	2022	2025	Percent change 2022–2025
Any asset	**99.7**	**99.5**	**364.0**	**362.9**	**0**	**1,307.1**	**1,386.6**	**6**
Types of financial asset								
Any financial asset	**99.0**	**98.9**	**42.7**	**44.2**	**4**	**559.6**	**637.6**	**14**
Transaction accounts	98.6	98.7	8.8	8.2	−6	68.4	62.9	−8
Certificates of deposit	6.5	10.7	28.5	35.0	23	108.6	112.7	4
Savings bonds	6.4	5.4	2.2	1.0	−54	39.0	18.7	−52
Bonds	1.1	1.3	230.3	140.0	−39	1,051.9	810.5	−23
Stocks	21.0	19.0	16.4	30.0	83	442.0	524.3	19
Pooled investment funds	11.5	11.1	164.2	200.0	22	1,051.6	1,148.1	9
Retirement accounts	54.3	54.9	95.2	106.0	11	365.7	451.1	23
Cash value life insurance	16.1	15.2	10.6	12.0	13	60.6	61.7	2
Other managed assets	6.2	6.8	153.2	154.0	1	566.7	745.5	32
Other	9.4	9.7	6.6	7.5	14	89.8	103.2	15
Types of nonfinancial asset								
Any nonfinancial asset	**92.3**	**90.8**	**308.1**	**326.8**	**6**	**811.5**	**824.5**	**2**
Vehicles	86.6	84.2	30.3	26.0	−14	43.9	38.0	−13
Primary residence	66.1	65.6	353.7	375.0	6	515.5	534.0	4
Other residential property	12.9	13.8	246.2	280.0	14	568.1	559.2	−2
Equity in nonresidential property	5.9	7.1	136.8	135.0	−1	511.9	550.9	8
Business equity	14.6	15.4	98.5	75.4	−23	1,775.6	1,566.6	−12
Other	7.4	8.0	21.9	22.0	1	104.1	109.9	6

Źródło:
FED 2026.

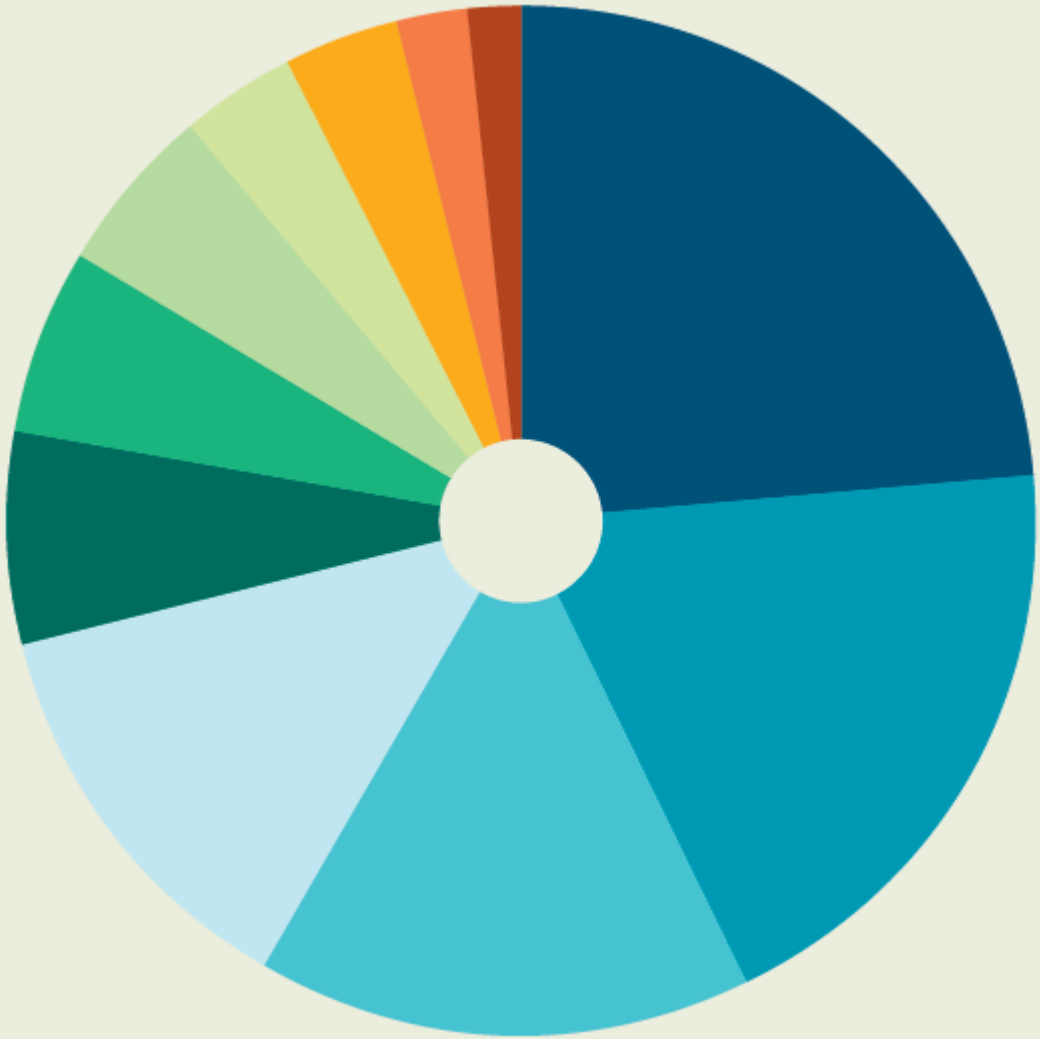
Alokacja majątku zamożnych klientów

...total wealth is allocated to:

Primary and secondary homes	32%

...investable wealth is allocated to:

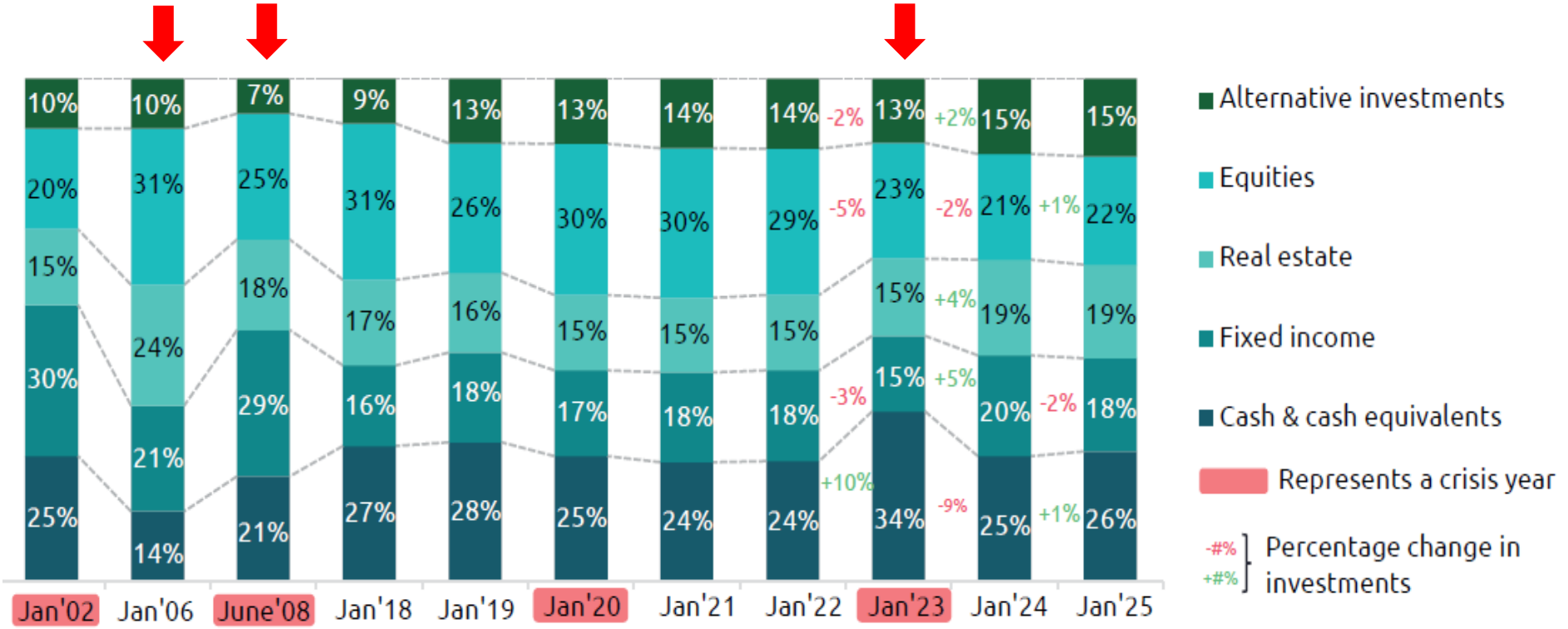
Equities	26%
Commercial property directly (e.g. ownership of assets)	21%
Bonds	17%
Private equity/venture capital	9%
Commercial property indirectly through funds	8%
Other	7%
Commercial property indirectly through REITs	5%
Investment of passion (e.g. art, cars, wine, etc.)	5%
Gold	3%
Crypto assets	2%

Source: *The Wealth Report* Attitudes Survey

Źródło: The Wealth Report 2023, Knight Frank.

Inwestycje osób zamożnych w różne aktywa

Alternative investments include commodities, currencies, private equity, hedge funds, structured products, and digital assets.
Fixed income includes bonds and fixed annuities. **Real estate** includes directly owned residential properties (excluding the primary residence)
Cash and cash equivalents include savings deposits and money market funds.

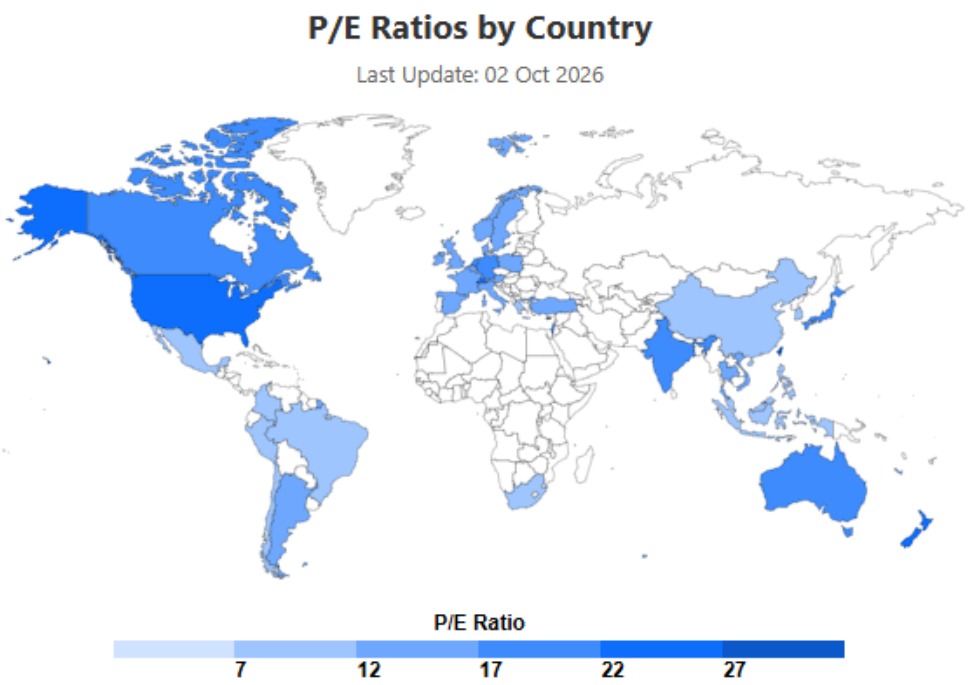
Źródło: Capgemini Research Institute 2025.

Największe giełdy na świecie, 2026

Źródło: https://www.vantagemarkets.com/en/academy/largest-stock-exchanges-in-the-world/

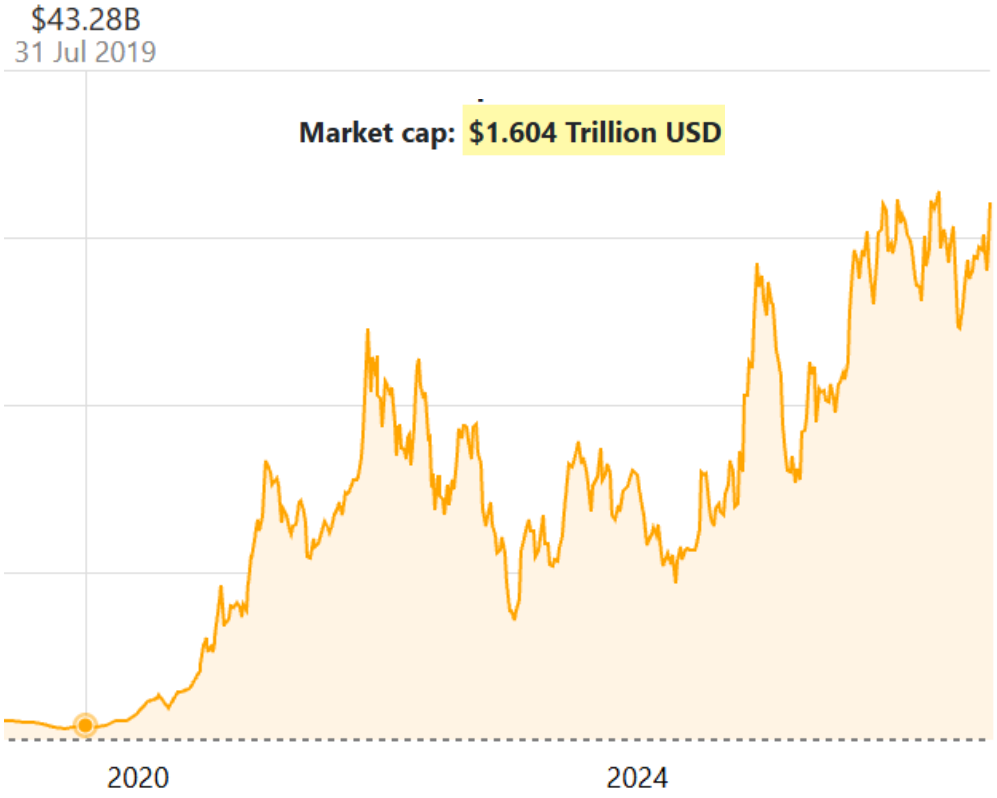
Wskaźnik P/E (cena / zysk) dla różnych rynków

Źródło: https://worldperatio.com/ [3.10.2026].

Country	P/E Ratio
United States	24.07
Switzerland	23.13
India	21.12
Australia	19.73
Japan	19.23
Netherlands	18.63
Germany	17.31
France	16.52
United Kingdom	16.23
Vietnam	13.13
Poland	12.85
Hong Kong	12.56
South Korea	10.58
China	8.67

Tesla – kapitalizacja giełdowa

P/E = 430

ITEM	2019	2020	2021	2022	2023	12/31/2024	12/31/2025
Sales/Revenue	24.58B	31.54B	53.82B	81.46B	96.77B	97.69B	94.83B
Net Income	(870M)	690M	5.52B	12.58B	15B	7.13B	3.79B

Wartość akcji w posiadaniu gospodarstw domowych w USA (w mld USD), 1996-2024

Rok	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Wartość akcji	4712	6144	7507	9763	8140	6826	5163

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Wartość akcji	8152	10293	10118	5927	7491	8995	9050

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Wartość akcji	9402	12546	14315	13824	15358	18278	16559

Rok	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Wartość akcji	21287	26135	33034	27241	32632	39567	44323

Źródło: Federal Reserve System, 2026.

Aktywa finansowe w Polsce na tle krajów strefy euro

Kraj	Ogółem		Depozyty		Fundusze inwestycyjne		Obligacje		Akcje		Dobrowolne programy emerytalne / polisy na życie	
	% GD	mediana (tys. euro)	% GD	mediana (tys. euro)	% GD	mediana (tys. euro)	% GD	mediana (tys. euro)	% GD	mediana (tys. euro)	% GD	mediana (tys. euro)
PL	90,8	3,5	84,9	2,8	3,8	4,5	0,8	2,3	2,3	1,9	57,0	0,8
BE	97,9	28,5	97,5	12,5	21,0	28,8	7,8	12,4	11,0	10,0	44,4	16,7
DE	99,4	16,5	99,0	6,7	13,1	14,8	4,2	10,8	9,6	9,8	46,3	13,5
EE	98,8	2,1	98,6	1,2	3,2	1,1	0,1	N	3,6	1,4	19,8	2,2
IE	94,1	5,5	93,9	3,8	3,3	20,0	4,5	2,8	13,1	4,0	10,0	44,7
GR	74,6	2,0	73,9	2,0	0,5	N	0,3	N	0,8	N	1,3	3,2
ES	99,6	8,0	99,6	4,0	5,7	10,3	2,1	12,0	11,0	6,7	24,5	8,0
FR	99,6	11,6	99,6	7,0	8,6	7	1,2	12,5	11,7	6,1	38,5	12,0
IT	93,3	7,0	93,2	5,1	5,9	26,3	13	25,0	3,7	7,6	9,3	14,0
CY	82,7	15,8	76,3	12,3	1,4	11,2	0,6	N	20,4	0,1	19,5	9,6
LV	80,2	0,4	78,5	0,3	0,1	N	0,3	N	0,8	N	8,9	0,9
LU	97,1	32,1	96,7	15,4	14,6	44,5	2,6	55,7	9,0	15,3	32,0	24,5
HU	82,8	3,4	81,1	2,8	7,4	13,1	7,3	13,1	1,3	3,3	15,3	6,5
MT	95,4	22,1	95,2	13,2	7,8	20,4	22,4	15,0	16,4	6,7	26,0	14,8
NL	99,2	21,4	98,6	8,9	13,3	8,9	3,8	12,7	8,0	7,2	35,3	50,7
AT	99,8	15,4	99,7	11,9	10,0	15,1	4,0	11,7	5,4	10,4	14,5	9,1
PT	96,3	5,1	96,1	3,4	3,0	8,2	0,7	10,0	5,7	2,2	17,2	4,9
SI	94,6	1,1	93,3	0,6	5,6	3,0	0,7	N	8,0	1,6	14,0	4,0
SK	88,7	2,6	88,2	1,8	2,0	5,8	0,3	N	2,1	0,4	15,5	2,7
FI	100	9,0	100,0	5,0	27,0	4,2	0,9	15,0	21,4	4,7	23,6	5,5
EA	97,2	10,6	96,9	5,9	9,4	12,3	4,6	18,2	8,8	7,0	30,3	13,0

Źródło: NBP (2017), Zasobność gospodarstw domowych w Polsce.

Aktywa finansowe gospodarstw domowych, Polska 2021-2024

	2021	2022	2023	2024
Wartość aktywów finansowych gospodarstw domowych (w mld zł)				
Depozyty bankowe	1 059,9	1 094,4	1 218,0	1 339,0
Depozyty w SKOK-ach	9,4	9,3	9,8	9,3
Tytuły uczestnictwa funduszy inwestycyjnych	165,6	134,4	181,1	234,3
Z tytułu ubezpieczeń na życie (w tym UFK)	57,5	45,9	50,4	49,0
Skarbowe papiery wartościowe	55,1	87,9	111,5	145,6
Nieskarbowe papiery wartościowe	1,5	2,7	2,6	1,6
Akcje notowane na rynkach GPW	89,0	80,3	90,9	84,5
Gotówka w obiegu (bez kas banków)	334,1	347,8	356,1	392,2
Ogółem	**1 772,2**	**1 802,7**	**2 020,4**	**2 255,5**
Struktura aktywów finansowych gospodarstw domowych (w %)				
Depozyty bankowe	59,8	60,7	60,3	59,4
Depozyty w SKOK-ach	0,5	0,5	0,5	0,4
Tytuły uczestnictwa funduszy inwestycyjnych	9,4	7,5	9,0	10,4
Z tytułu ubezpieczeń na życie (w tym UFK)	3,2	2,5	2,5	2,2
Skarbowe papiery wartościowe	3,1	4,9	5,5	6,4
Nieskarbowe papiery wartościowe	0,1	0,1	0,1	0,1
Akcje notowane na rynkach GPW	5,0	4,5	4,5	3,7
Gotówka w obiegu (bez kas banków)	18,9	19,3	17,6	17,4

Źródło: NBP, 2025.

Aktywa rzeczowe w Polsce na tle krajów strefy euro

Kraj	Ogółem		Główne miejsce zamieszkania		Inna nieruchomość		Majątek z działalności gospodarczej	
	% gospodarstw domowych	mediana (tys. EUR)	% gospodarstw domowych	mediana (tys. EUR)	% gospodarstw domowych	mediana (tys. EUR)	% gospodarstw domowych	mediana (tys. EUR)
PL	91,2	67,3	79,3	61,0	24,4	27,5	20,4	33,3
BE	88,5	250,7	70,3	250,0	18,5	179	8,5	57,2
DE	81,0	90,9	44,3	162,0	20,2	90,2	9,3	21,6
EE	87,1	52,0	76,5	44,9	32,0	27,2	11,7	11,7
IE	95,3	163,0	70,5	150,0	23,0	200,0	20,2	10,0
GR	91,9	78,2	72,1	70,0	35,7	50,0	15,7	25,5
ES	96,2	182,4	83,1	150,3	40,3	105,1	14,3	29,0
FR	100,0	134,2	58,7	182,3	23,4	114,6	8,8	75,4
IT	96,9	151,5	68,2	180,0	23,1	85,0	16,0	30,0
CY	94,5	218,2	73,5	200,0	46,0	145,2	18,5	80,4
LV	86,7	20,0	76,0	15,1	39,1	10,0	10,8	3,4
LU	93,9	507,4	67,6	555,6	26,3	350,0	3,9	161,3
HU	90,4	30,1	84,2	26,1	23,0	19,6	12,0	11,0
MT	93,3	207,4	80,2	180,6	34,4	106,9	16,3	18,2
NL	91,1	183,6	57,5	219,6	8,1	139,5	2,7	110,4
AT	84,5	139,7	47,7	250,0	12,1	124,4	7,0	163,0
PT	90,0	101,9	74,7	91,3	30,3	62,2	12,7	49,0
SI	91,5	89,3	73,7	87,8	30,6	30,0	12,7	11,9
SK	93,7	54,8	85,4	50,0	19,4	13,8	10,8	5,8
FI	85,6	170,5	67,7	159,1	30,5	113,3	7,6	11,7
EA	91,4	136,6	61,2	165,8	24,1	97,2	11,0	30,0

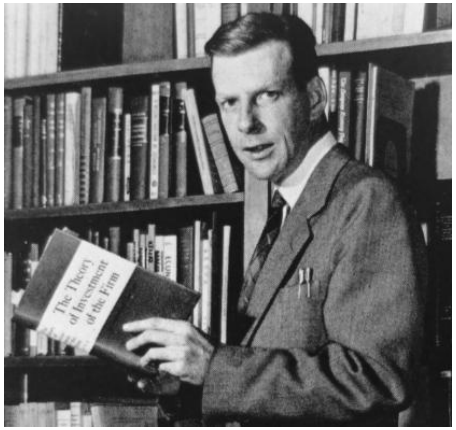
Źródło: NBP (2017), Zasobność gospodarstw domowych w Polsce.

Hipoteza dochodu względnego J. Duesenberry

Konsumpcja jednostki nie zależy od jej absolutnego dochodu, ale **od jej pozycji na drabinie społecznej oraz nawyków z przeszłości**.

Efekt naśladownictwa (demonstracji)
Wydatki zależą od poziomu życia otoczenia (sąsiadów, grupy społecznej). Ludzie o niższych dochodach dążą do konsumpcji dóbr wyższego rzędu, aby dorównać standardem innym („zastaw się, a postaw się").

Efekt rygla / zapadki (Rachet Effect)
Konsumpcja jest stabilna w czasie (trudno z niej zrezygnować). Gdy dochód spada (np. w czasie kryzysu), ludzie nie zmniejszają drastycznie swoich wydatków, lecz bronią dotychczasowego standardu życia kosztem oszczędności.

Konsumpcja a dostęp do kredytów

Kredyt konsumencki jako "wypożyczanie przyszłości”.

Konsumpcja nie zależy dziś tylko od bieżącego dochodu netto, ale od dostępu do dźwigni finansowej.

Wygładzanie konsumpcji przez dług - zamiast czekać 10 lat na zakup mieszkania czy samochodu, konsument kupuje je dziś na kredyt.

Ryzyko makroekonomiczne - nadmierny optymizm prowadzi do baniek kredytowych. Gdy stopy procentowe rosną, koszt obsługi długu drastycznie ogranicza bieżącą konsumpcję.

Nowoczesnym przykładem są też usługi BNPL (*Buy Now, Pay Later* – Kup teraz, zapłać później) typu Klarna czy PayPo i ich wpływ na impulsywne decyzje zakupowe młodego pokolenia.

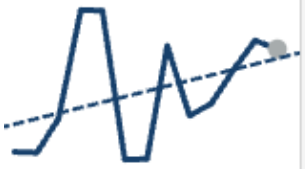
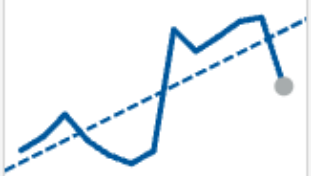
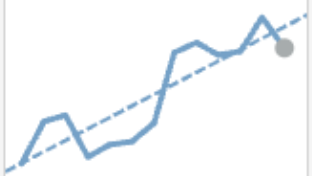
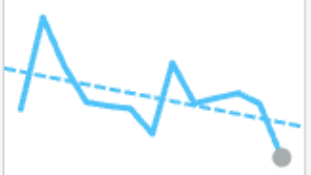
Portfel oraz sprzedaż kredytów

Portfel kredytów

Kredyty ratalne	Kredyty gotówkowe	Kredyty mieszkaniowe	Karty kredytowe	Limity kredytowe	Pożyczki pozabankowe
29,47 mld zł	206,81 mld zł	564,35 mld zł	14,55 mld zł	8,06 mld zł	14,46 mld zł
sierpień 2026					
▲+0,9% vs lip-26	▲+1,1% vs lip-26	▲+0,8% vs lip-26	▲+0,6% vs lip-26	▲+1,1% vs lip-26	▲+1,9% vs lip-26
▲+6,7% vs sie-25	▲+11,5% vs sie-25	▲+8,0% vs sie-25	▲+1,8% vs sie-25	▼-3,2% vs sie-25	▲+26,5% vs sie-25
					
Udział 30+: ▲ 6,1%	▲ 8,4%	▼ 3,4%	▲ 8,8%	▼ 10,1%	▲ 19,6%
Udział 90+: ▲ 5,5%	▲ 7,4%	▼ 3,1%	▲ 7,4%	▼ 9,2%	▲ 16,3%

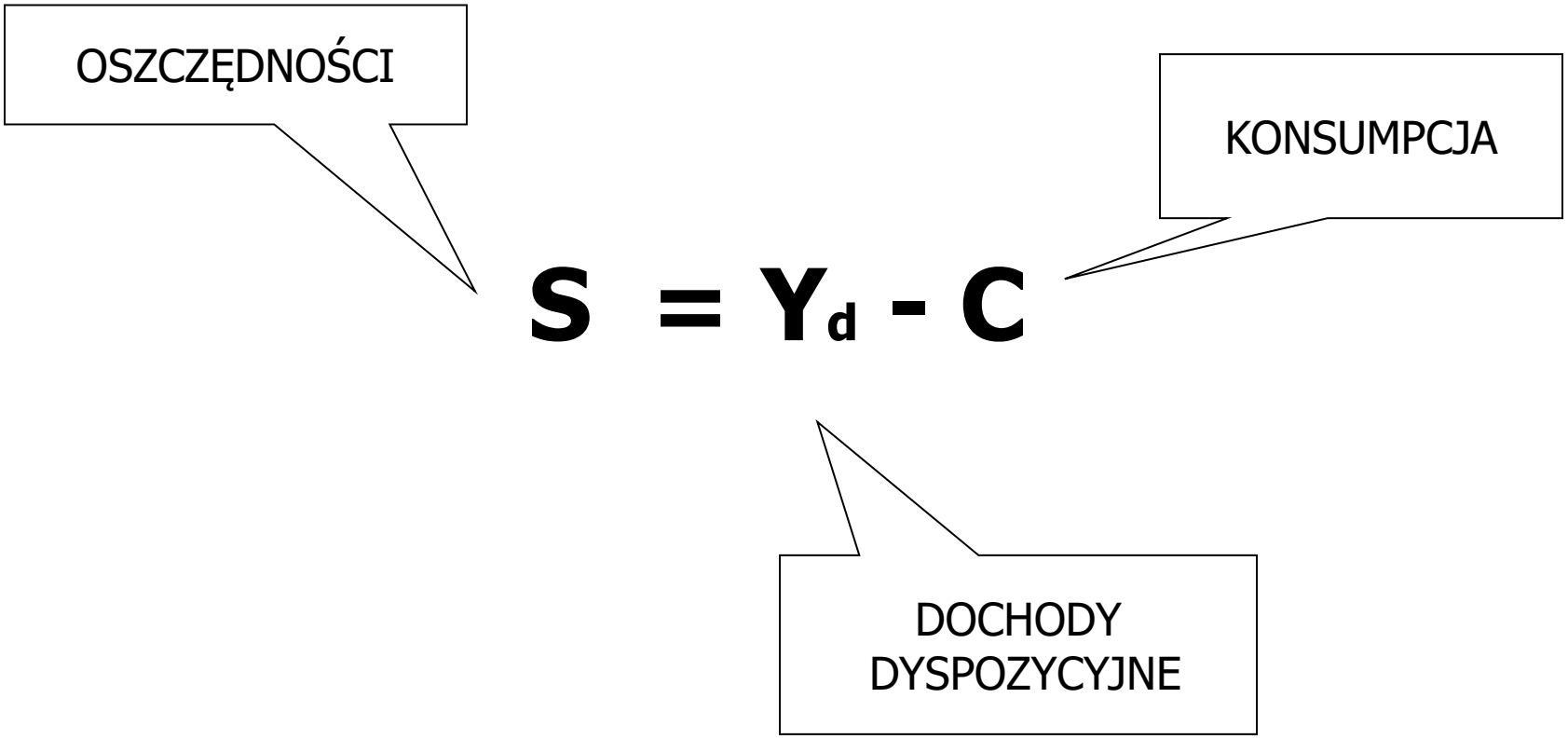
47,3% dorosłych Polaków korzysta z kredytów.

Sprzedaż kredytów

Kredyty ratalne	Kredyty gotówkowe	Kredyty mieszkaniowe	Karty kredytowe	Limity kredytowe	Pożyczki pozabankowe
2,48 mld zł	11,06 mld zł	13,54 mld zł	590,96 mln zł	126,61 mln zł	2,68 mld zł
sierpień 2026					
▼-1,5% vs lip-26	▼-10,3% vs lip-26	▼-8,2% vs lip-26	▼-16,9% vs lip-26	▼-11,6% vs lip-26	▼-4,9% vs lip-26
▲+22,1% vs sie-25	▲+12,0% vs sie-25	▲+51,1% vs sie-25	▲+10,3% vs sie-25	▼-10,6% vs sie-25	▲+17,0% vs sie-25
					
Średnia kwota: 1 762 zł	27 560 zł	489 294 zł	10 946 zł	4 177 zł	1 621 zł

Źródło: https://media.bik.pl/analizy-rynkowe.

Oszczędności

Oszczędności - wpływ na gospodarkę w długim okresie

Oszczędności gospodarstw domowych trafiają do banków, funduszy inwestycyjnych i na giełdę, a następnie w postaci kredytów i kapitału płyną do firm.

Bez oszczędności nie ma inwestycji.

Jeśli kraj nie generuje własnych oszczędności, musi pożyczać kapitał za granicą (co zwiększa dług zagraniczny) albo jego gospodarka przestaje się modernizować.

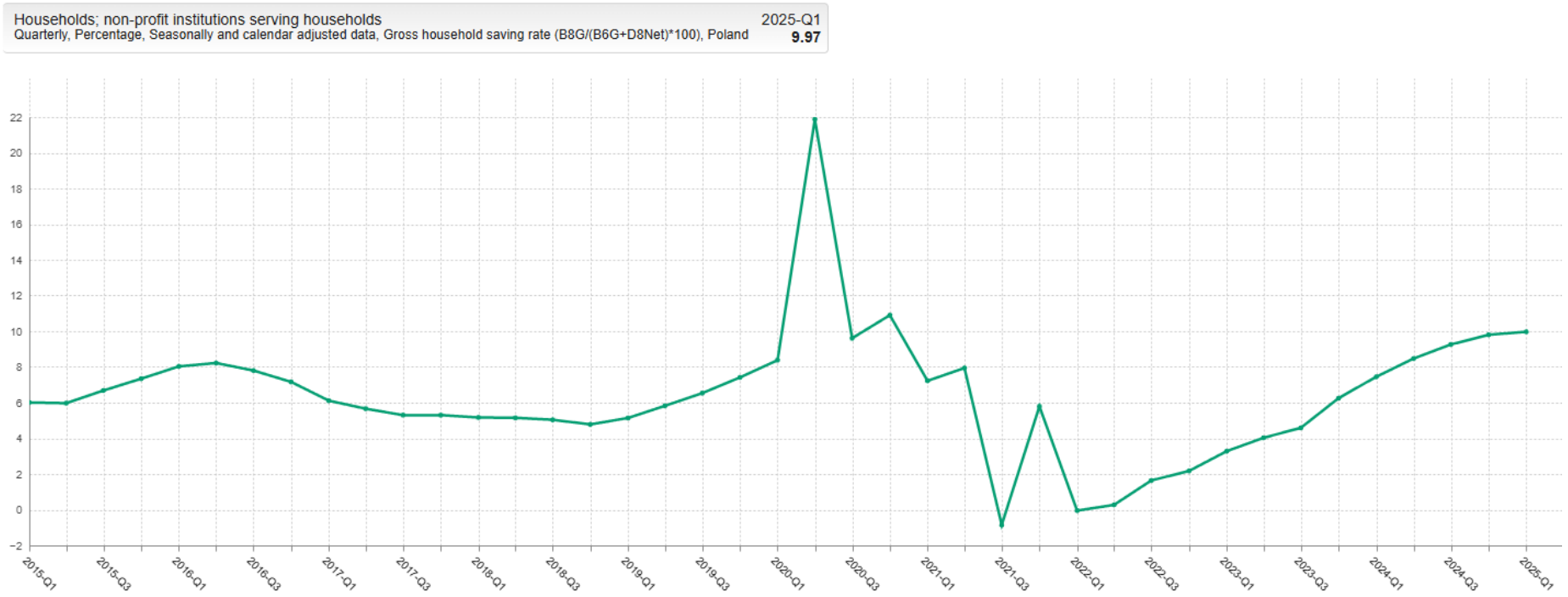
Gross savings (% of GDP)

Country	2000	2010	2020	2021	2022	2023	2024
China	35.6	50.8	43.5	44.7	44.8	42.6	42.7
Singapore	46.4	50.6	42.1	44.2	41.9	37.9	40.5
Norway	36.4	33.9	26.5	34.4	46.1	37.2	38.7
Viet Nam	31.2	33.4	33.0	32.6	33.0	35.0	37.0
Denmark	24.9	24.2	30.0	32.5	35.9	34.7	35.4
Korea, Rep.	34.2	35.0	35.8	36.6	34.3	33.4	35.0
India	26.1	36.3	28.7	29.9	33.4	34.4	34.7
Switzerland	38.9	40.0	32.0	35.8	35.8	34.3	34.5
Japan	32.2	27.3	29.7	31.0	30.2	31.4	32.1
Sweden	26.1	28.4	30.0	31.1	30.6	31.2	31.2
Netherlands	27.4	26.5	27.1	32.4	29.6	29.5	28.9
Czechia	28.6	21.7	25.9	28.5	27.3	28.8	28.9
Germany	22.1	25.1	28.0	29.5	27.0	27.6	27.1
World	25.8	26.5	25.7	27.1	27.2	26.2	26.0
Spain	22.4	18.8	21.4	22.6	23.1	23.9	24.4
Italy	21.0	17.6	21.7	24.0	22.8	23.3	23.3
France	23.7	21.0	20.8	23.5	22.5	21.8	21.5
Poland	18.5	15.7	21.2	20.5	19.4	19.1	18.1
United Kingdom	17.1	13.9	15.6	18.1	16.4	14.9	16.8
United States	20.8	15.4	18.4	17.7	18.3	17.1	16.6
Greece	20.2	7.7	5.5	9.9	7.7	9.1	10.8

Savings is an amount that represents the part of disposable income (adjusted for the change in pension entitlements) that is not spent on final consumption. Gross savings are calculated as gross national income less total consumption, plus net transfers.

Źródło: World Bank 2026.

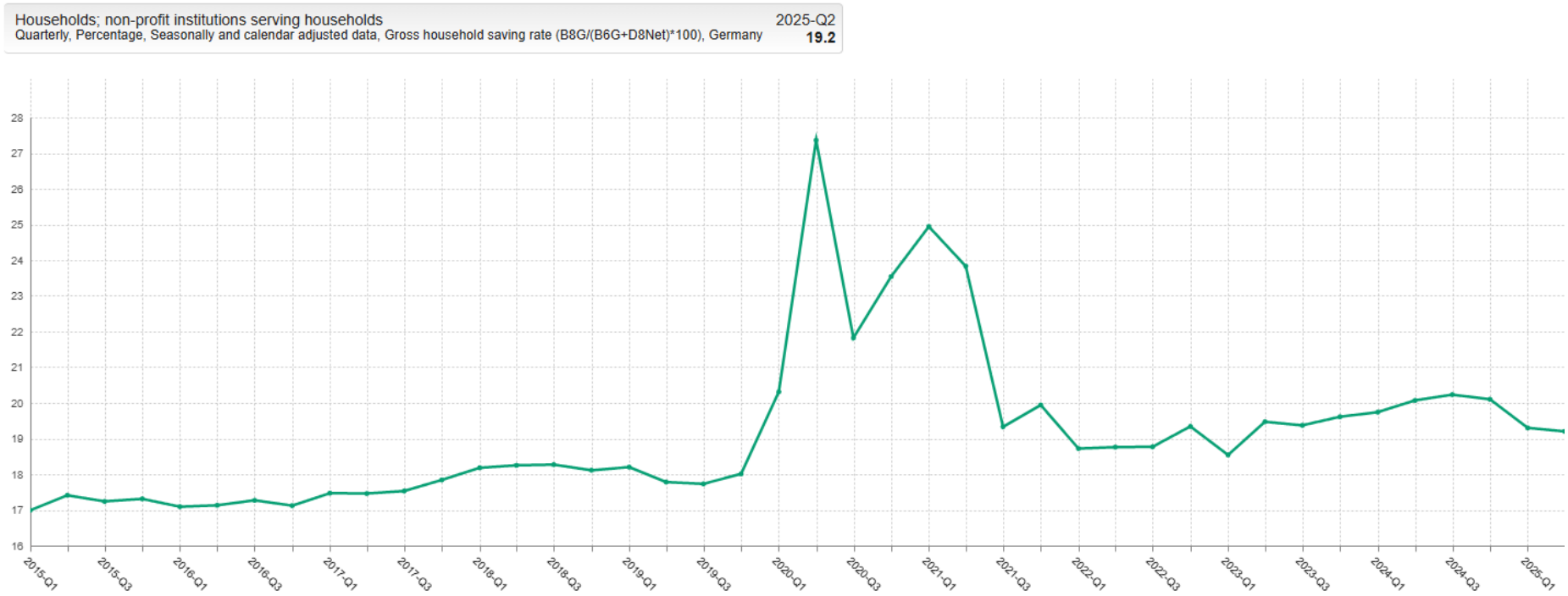
Stopa oszczędności gospodarstw domowych, Polska

Relacja oszczędności do dochodów do dyspozycji.

Źródło: Eurostat, 2025

Stopa oszczędności gospodarstw domowych, Niemcy

Relacja oszczędności do dochodów do dyspozycji.

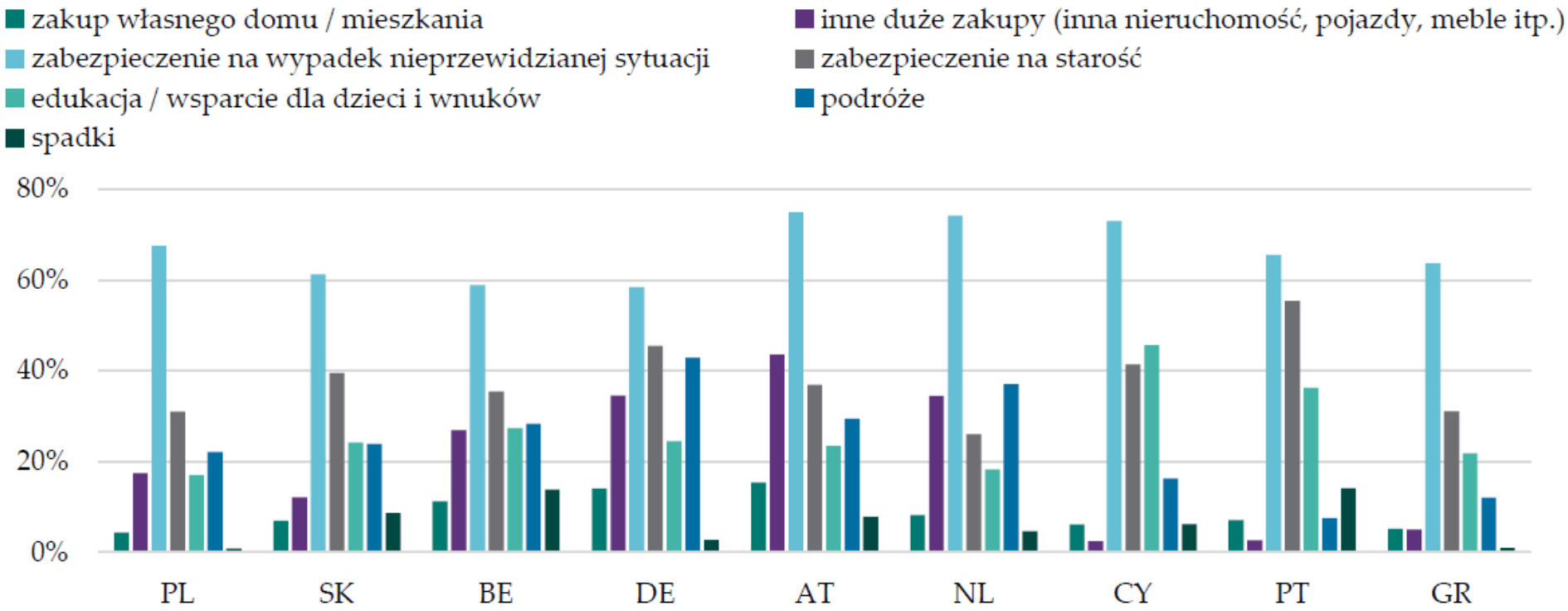
Źródło: Eurostat, 2025

Skłonność do oszczędzania – pobudki:

1. Tworzenie rezerw na nieprzewidziane okoliczności;
2. Przygotowanie się do przyszłych zmian (starość, kształcenie dzieci, utrzymywanie krewnych);
3. Korzyści płynące z procentów;
4. Zadowolenie ze stopniowego zwiększania wydatków;
5. Poczucie niezależności i możliwości urzeczywistnienia swoich zamiarów;
6. Zapewnienie sobie kapitału na spekulację lub prowadzenie interesów;
7. Pozostawienie majątku po śmierci;
8. Czyste skąpstwo, czyli nieuzasadniona, ale nieodparta niechęć do aktu wydatkowania jako takiego.

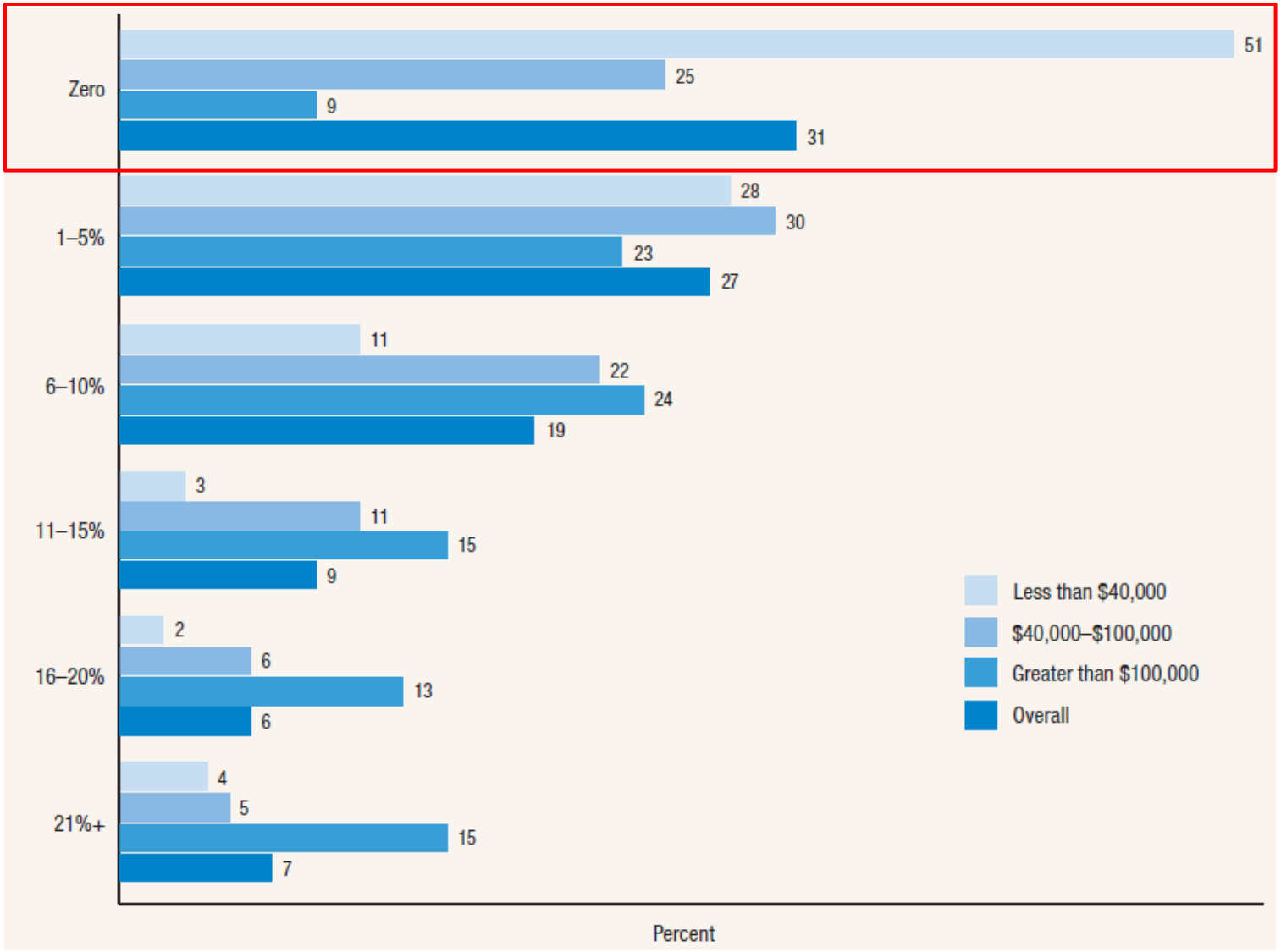
J.M. Keynes: *Ogólna teoria zatrudnienia, procentu i pieniądza*, s.133-134.

Cele oszczędzania gospodarstw domowych wybranych krajów Europy (odsetek gospodarstw domowych - %)

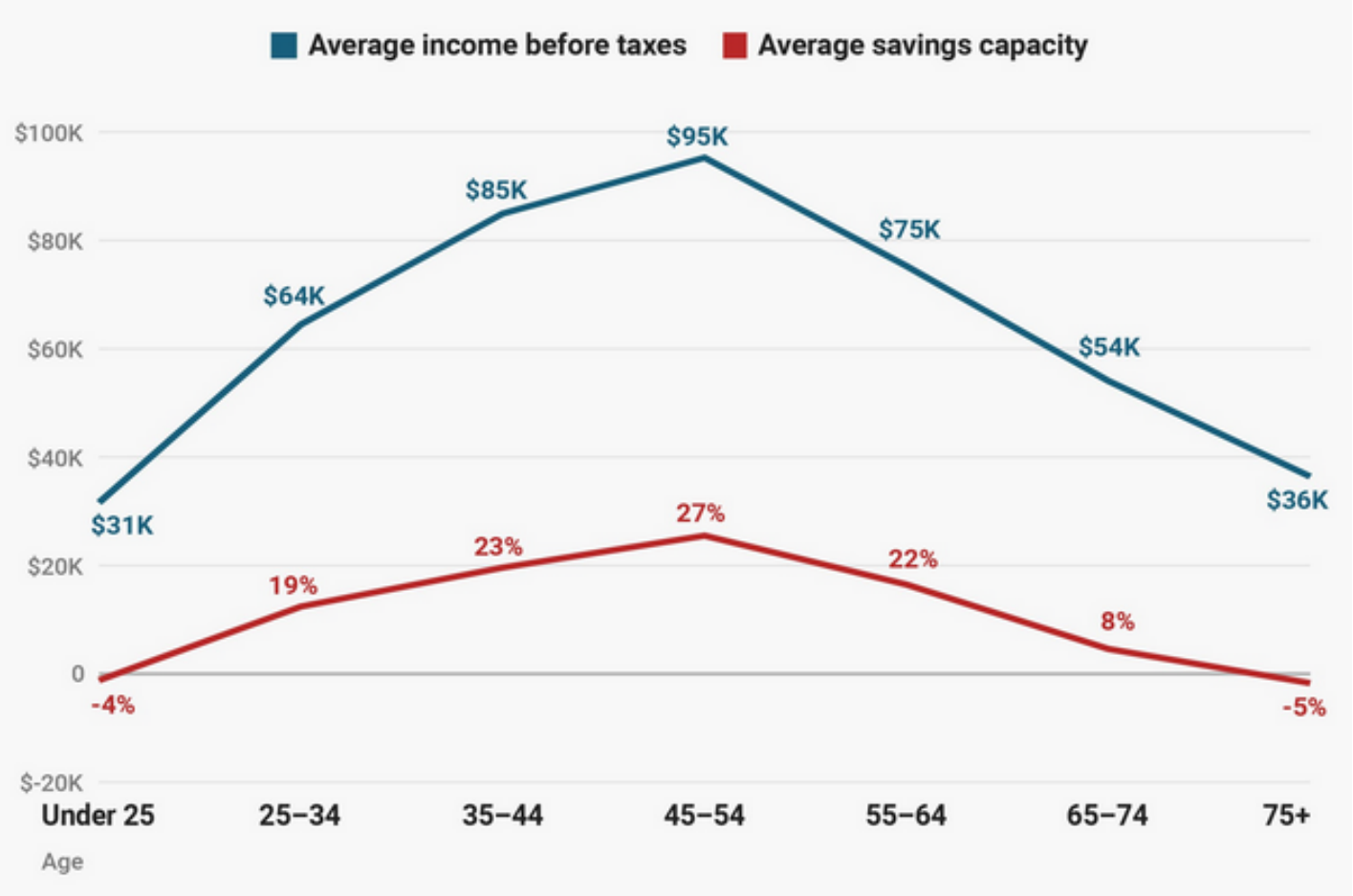
Źródło: NBP, 2017.

Oszczędzanie a dochody w USA, 2015
(odsetek zaoszczędzonego dochodu)

Źródło: Federal Reserve, Report on the Economic Well-Being of U.S. Households in 2015.

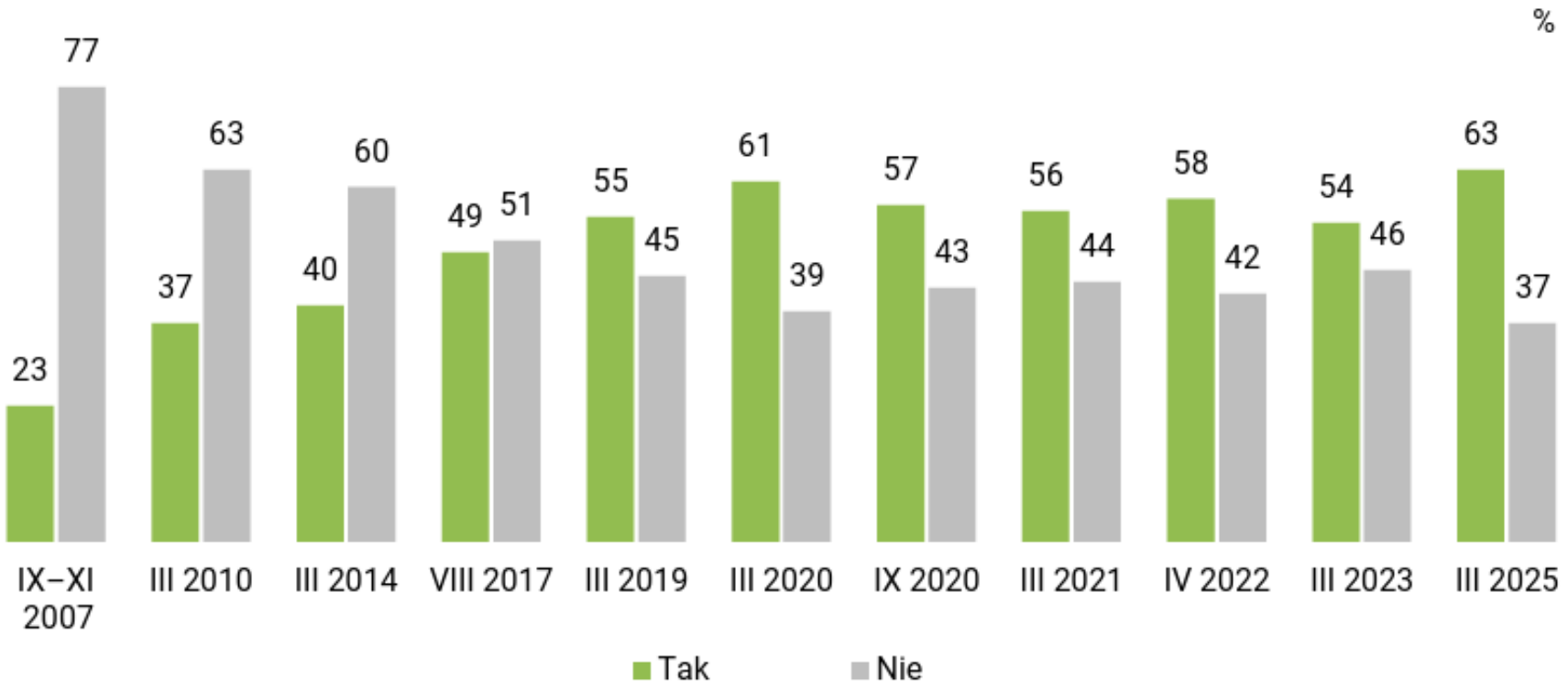
Dochody i oszczędności różnych grup wiekowych w USA, 2015

Źródło: Consumer Expenditure Survey, 2015.

Oszczędności Polaków

RYS. 4. Czy Pana(i) gospodarstwo domowe posiada oszczędności pieniężne?*

Źródło: CBOS, 2025.

Depozyty gospodarstw domowych w Polsce (w mld PLN)

Okres	Depozyty bieżące	Depozyty do 2 lat	Depozyty ogółem
sty 00	39,6	124,0	163,6
sty 05	65,2	138,9	204,0
sty 10	187,8	199,4	387,2
sty 11	227,3	196,6	423,9
sty 12	235,6	250,6	486,2
sty 13	241,9	279,0	520,9
sty 14	281,0	268,7	549,7
sty 15	304,2	292,4	596,6
sty 16	345,0	307,7	652,7
sty 17	403,3	301,8	705,1
sty 18	454,7	298,8	753,5
sty 19	521.9	310,1	832,4
sty 20	608,2	302,2	910,4
sty 21	795,8	183,4	979,2
sty 22	892,0	151,2	1043,2
sty 23	770,4	330,3	1100,7
sty 24	839,7	368,5	1208,3
sty 25	939,2	390,6	1329,9
sty 26	1035,3	404,0	1439,3
sie 26	1121,5	406,9	1528,4

Źródło: NBP 2026.

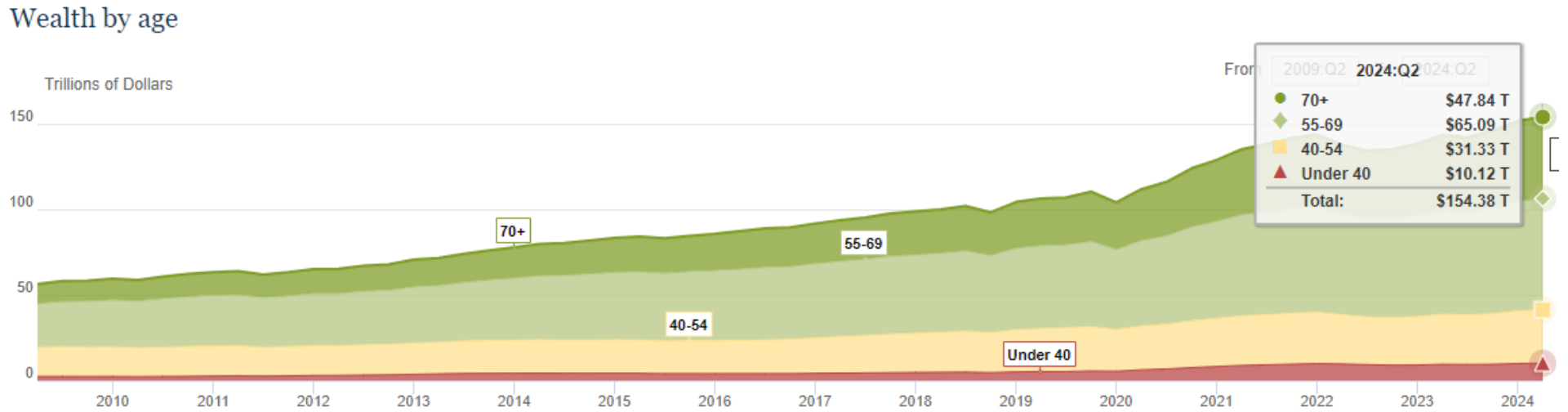
Wyprzedzający wskaźnik ufności konsumenckiej

Okres badania ankietowego		Zmiany sytuacji finansowej gospodarstwa domowego	Zmiany ogólnej sytuacji ekonomicznej kraju	Zmiany poziomu bezrobocia	Oszczędzanie pieniędzy	Wskaźnik ufności konsumenckiej WWUK
Rok	Kwartał Miesiąc	b	d	f	g	
		saldo ocen				
		Lata				
2015		-2,8	-11,4	-19,7	-26,3	-15,1
2016		0,9	-9,4	-7,8	-18,0	-8,6
2017		2,8	-1,8	8,5	-10,6	-0,3
2018		3,6	2,8	12,6	-7,5	2,9
2019		6,3	1,2	7,7	0,8	4,0
2020		-8,4	-29,1	-39,4	-0,9	-19,5
2021		-8,2	-27,5	-24,6	0,2	-15,0
2022		-31,3	-50,1	-21,3	-15,4	-29,5
2023		-13,6	-25,5	-14,1	-6,1	-14,8
2024		-6,3	-16,6	-16,3	4,5	-8,7
2025		-4,6	-18,1	-20,3	11,2	-7,9
2026	07	-2,7	-17,3	-25,3	16,3	-7,3
	08	-3,1	-19,3	-22,2	14,1	-7,6
	09	-4,7	-17,7	-23,5	14,2	-7,9

Źródło: GUS, Koniunktura konsumencka – wrzesień 2026 r.

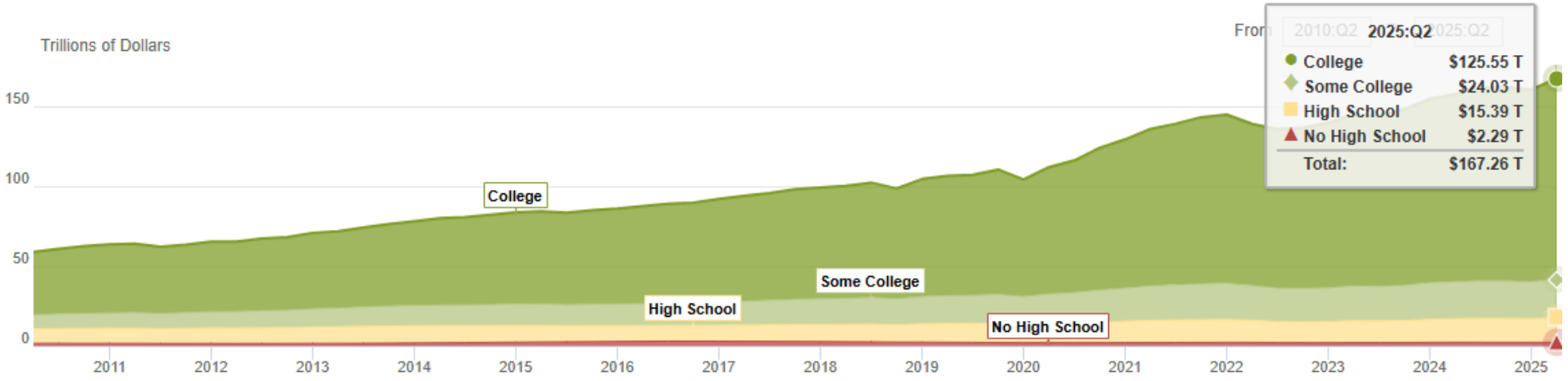
Rozkład bogactwa w USA - majątek netto wg wieku

(w bln USD)

Źródło: Federal Reserve System (2024).

Rozkład bogactwa w USA - majątek netto wg wykształcenia
(w bln USD)

W USA osoby z wykształceniem wyższym dysponują majątkiem netto w wysokości **126 bln USD**, co stanowi 75% całkowitego bogactwa netto Amerykanów.

Osoby, które nie skończyły szkoły średniej dysponują tylko 2 bln USD majątku netto (1%).

Źródło: Federal Reserve System (2025).

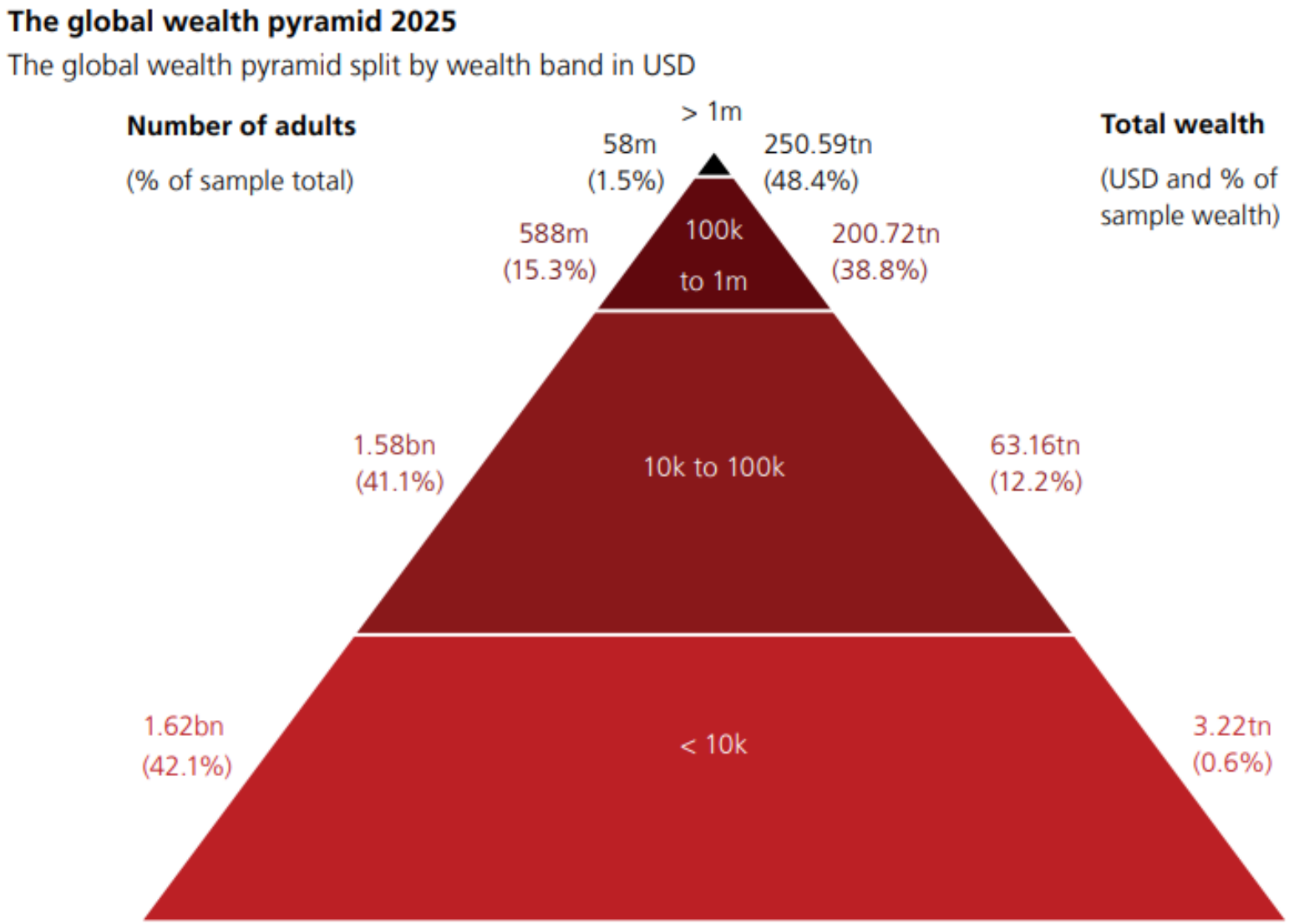
Konsumpcja a oszczędności

Krótki okres vs. Długi okres

W krótkim okresie gospodarką rządzi konsumpcja (popyt) – to ona decyduje, czy firmy mają dziś zamówienia i czy ludzie mają pracę.

W długim okresie gospodarką rządzą oszczędności (podaż) – to one finansują inwestycje, nowoczesne technologie i budują przyszły dobrobyt kraju.

Światowa piramida bogactwa, 2025

Źródło: UBS, Global Wealth Report 2026.

Kraje o najwyższym poziomie bogactwa, 2025

Market	Average wealth per adult in USD		Market	Median wealth per adult in USD
Switzerland	910,382	1	Luxembourg	394,005
United States	696,277	2	Belgium	277,166
Luxembourg	654,732	3	Australia	210,783
Hong Kong SAR	648,267	4	New Zealand	206,617
Australia	616,306	5	Denmark	203,771
Singapore	527,217	6	Hong Kong SAR	187,968
Denmark	523,344	7	Canada	147,811
New Zealand	449,852	8	Switzerland	145,555
Norway	425,391	9	Norway	140,003
Netherlands	415,287	10	Japan	135,745
Belgium	407,920	11	Italy	131,001
Sweden	406,406	12	Netherlands	127,407
Canada	399,886	13	United Kingdom	125,335
Germany	346,613	14	France	121,898
France	341,359	15	Malta	114,033

Źródło: UBS, Global Wealth Report 2026.

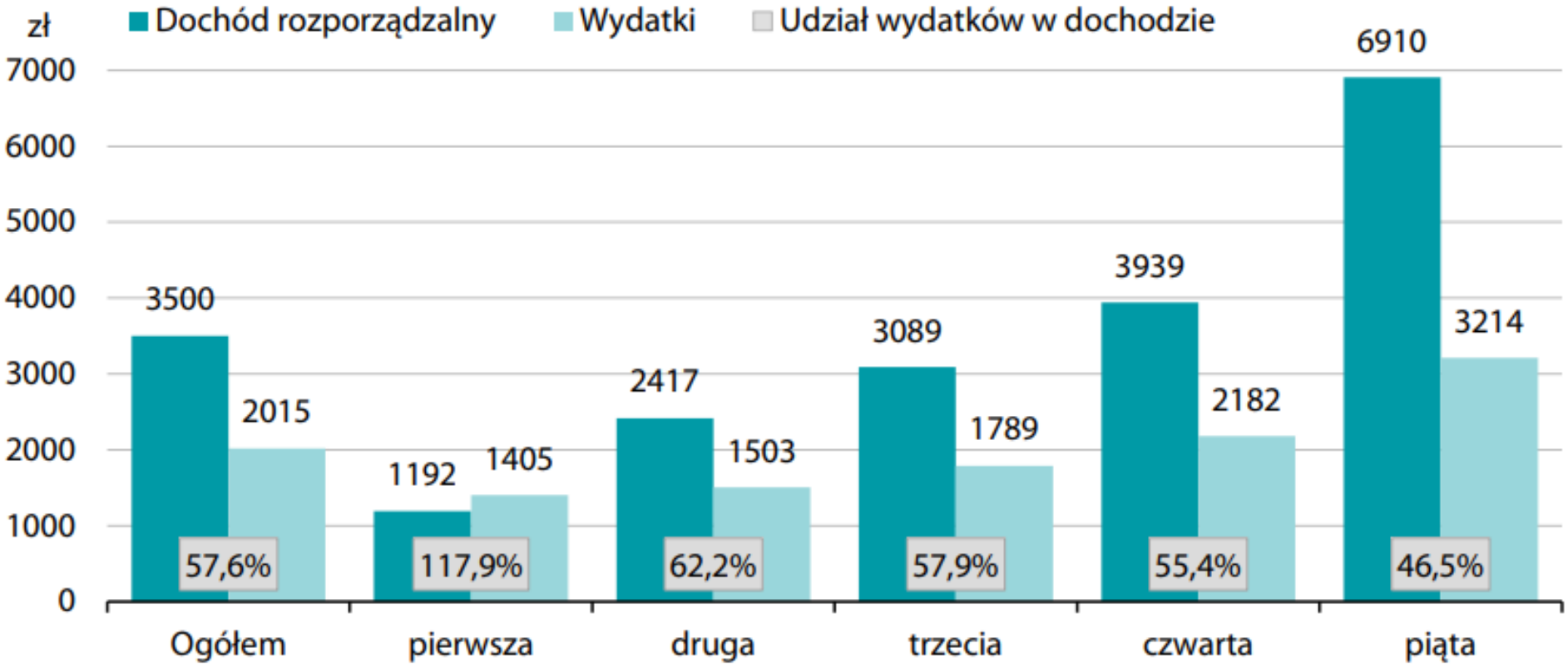
Poland (2022)
Mean 52,741
Median 20,263

Rozkład bogactwa w wybranych krajach

Źródło: Credit Suisse (2022).

Country	Adults	Mean wealth per adult	Median wealth per adult	Distribution of adults (%) by wealth range (USD)					Gini
	thousand	USD	USD	under 10,000	10,000 - 100,000	100,000 – 1 million	over 1 million	Total	%
Australia	19,359	550,110	273,903	9.2	20.1	59.5	11.2	100	66.2
Austria	7,297	250,125	75,075	14.3	39.4	42.6	3.7	100	74.2
China	1,110,504	76,639	28,258	17.7	66.6	15.1	0.6	100	70.1
Czechia	8,520	82,240	22,958	26.8	57.2	15.2	0.8	100	77.6
Denmark	4,538	426,494	171,175	15.1	25.1	51.4	8.5	100	73.9
Finland	4,387	186,208	80,152	27.0	31.1	39.6	2.3	100	74.4
France	50,171	322,074	139,169	13.9	27.2	53.4	5.6	100	70.2
Germany	68,056	256,985	60,633	10.5	47.2	38.3	3.9	100	78.8
Netherlands	13,527	400,828	142,994	13.7	28.0	49.8	8.5	100	75.0
New Zealand	3,634	472,153	231,257	20.6	16.8	53.0	9.6	100	70.0
Sweden	7,829	381,968	95,051	33.9	17.2	41.2	7.8	100	88.1
Switzerland	7,003	696,604	168,084	11.9	32.7	39.0	16.4	100	77.2
Philippines	68,428	14,502	2,772	84.6	13.4	1.9	0.1	100	87.3
Poland	30,244	50,426	16,640	26.7	63.3	9.7	0.3	100	71.6
Portugal	8,338	154,377	66,029	23.0	43.8	31.3	1.9	100	70.6
Qatar	2,428	183,106	100,014	10.5	39.5	48.5	1.5	100	58.6
Romania	15,123	42,351	20,389	35.0	57.4	7.3	0.2	100	69.6
Russia	111,419	34,005	6,919	66.9	29.4	3.4	0.3	100	88.0
United Kingdom	52,562	309,375	141,552	17.6	26.9	50.2	5.4	100	70.6
United States	251,779	579,051	93,271	22.8	29.4	38.0	9.7	100	85.0

Dochód rozporządzalny i wydatki na 1 osobę w 2025 r. w gospodarstwach domowych, wg grup kwintylowych

Źródło: GUS 2026.

Segmentacja osób o wysokich dochodach, Polska 2022

Segment	Kryterium dochodowe (w tys. zł miesięcznie)	Liczba podatników (w tys.)	Łączna wartość dochodów brutto w 2022 r. (w mld zł)
Osoby uzyskujące dochody brutto 10 tys. i więcej	10,0	1497	376
Osoby zamożne	20,0	441	220
Osoby bogate	50,0	84	114
Osoby bardzo bogate	83,3	35	80

Źródło: KPMG (2024), Rynek dóbr luksusowych w Polsce.

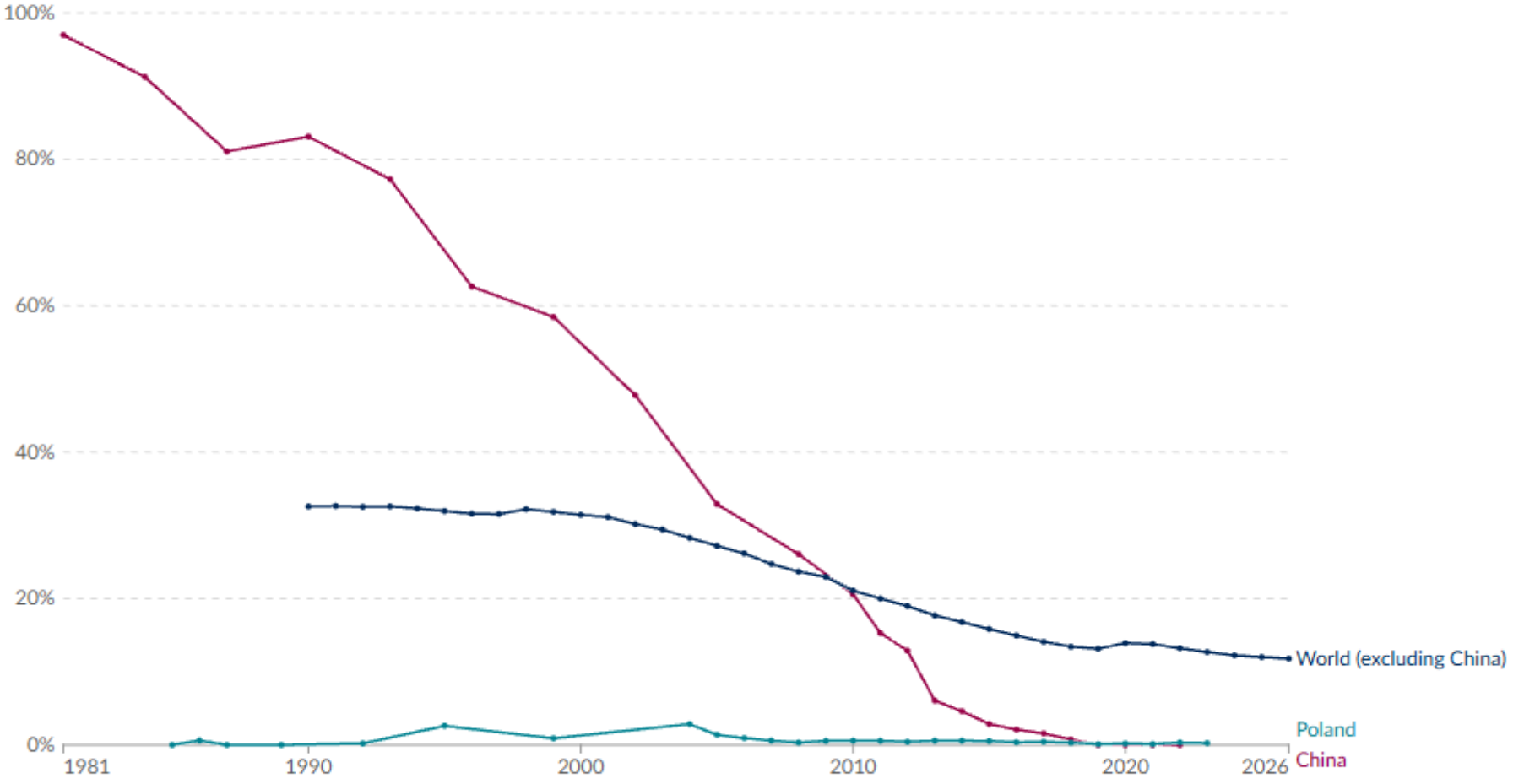

Share of population living in extreme poverty 1981 to 2026

Extreme poverty is defined as living below the International Poverty Line of $3 per day. This data is adjusted for inflation and for differences in living costs between countries.

Our World in Data

Table | Map | Line | Bar

▶ 1981 2026

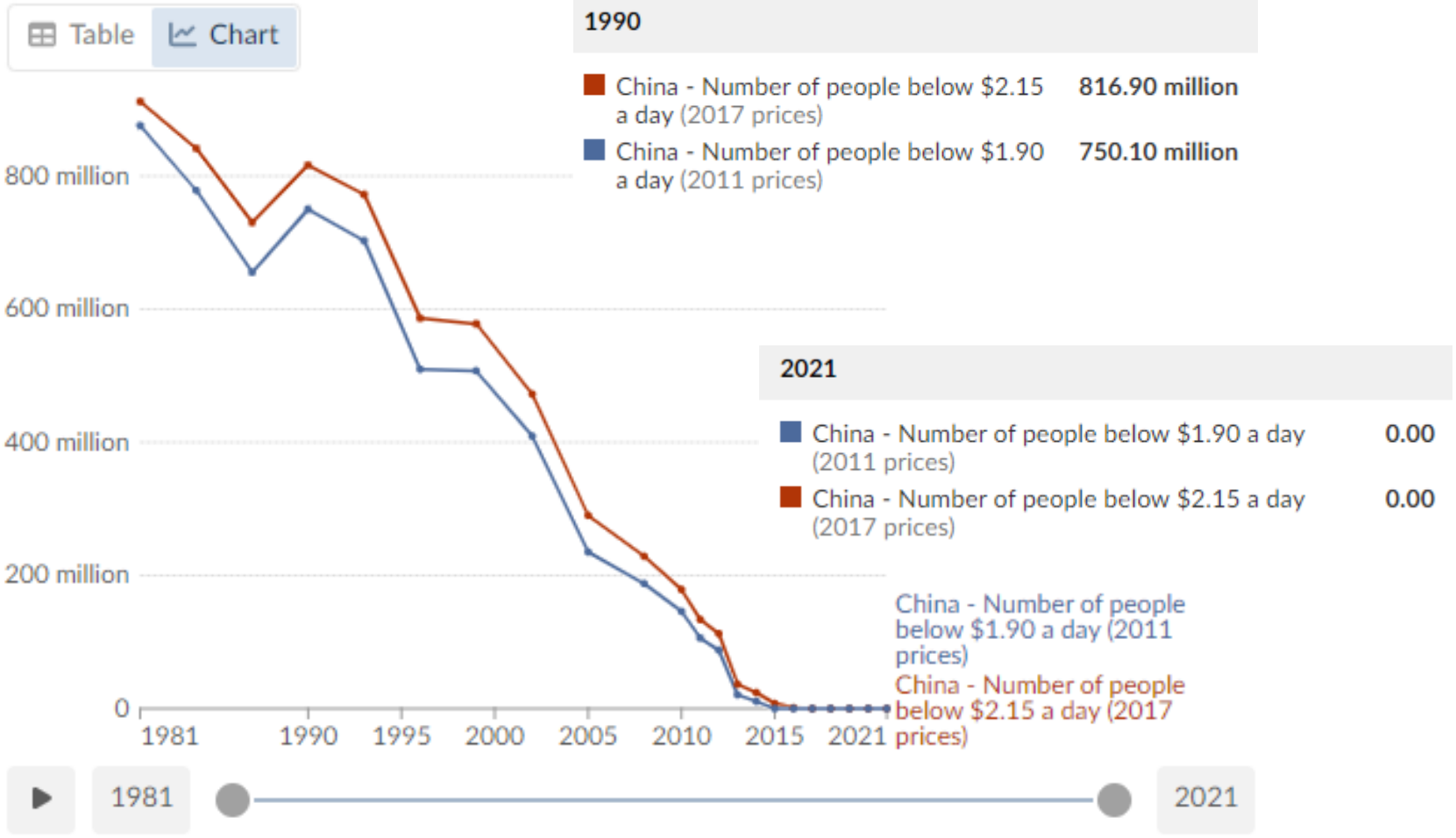
Data source: World Bank Poverty and Inequality Platform (2026) – Learn more about this data

OurWorldinData.org/poverty | CC BY

Number of people living in extreme poverty: 2011 vs. 2017 prices, China, 1981 to 2021

Our World in Data

Extreme poverty is defined as living below the International Poverty Line, which is $1.90 per day in 2011 prices and $2.15 per day in 2017 prices. This data is adjusted for inflation and for differences in the cost of living between countries.

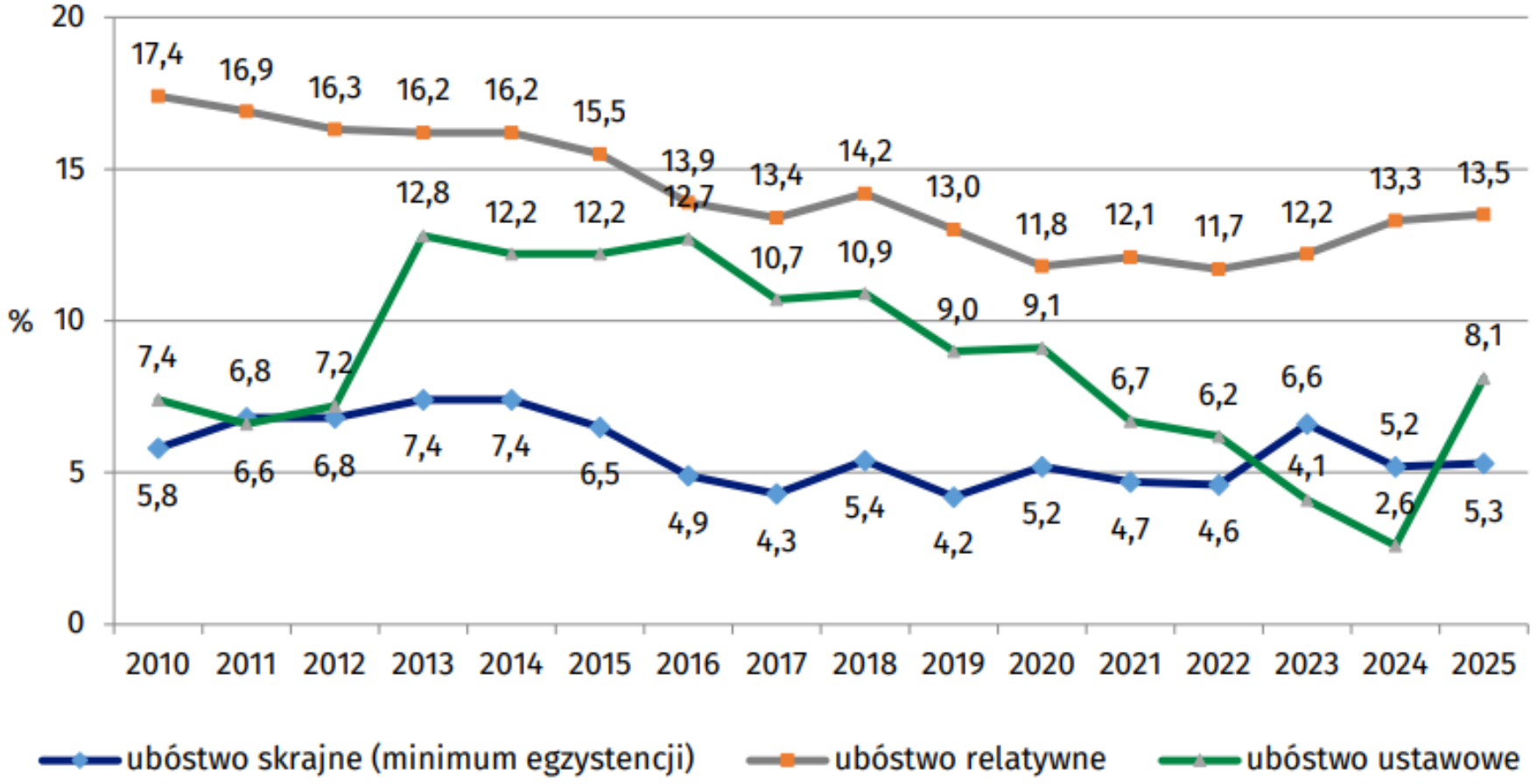

Data source: World Bank Poverty and Inequality Platform (2024) – Learn more about this data

CC BY

Note: Depending on the country and year, the data relates to income measured after taxes and benefits, or to consumption, per capita.

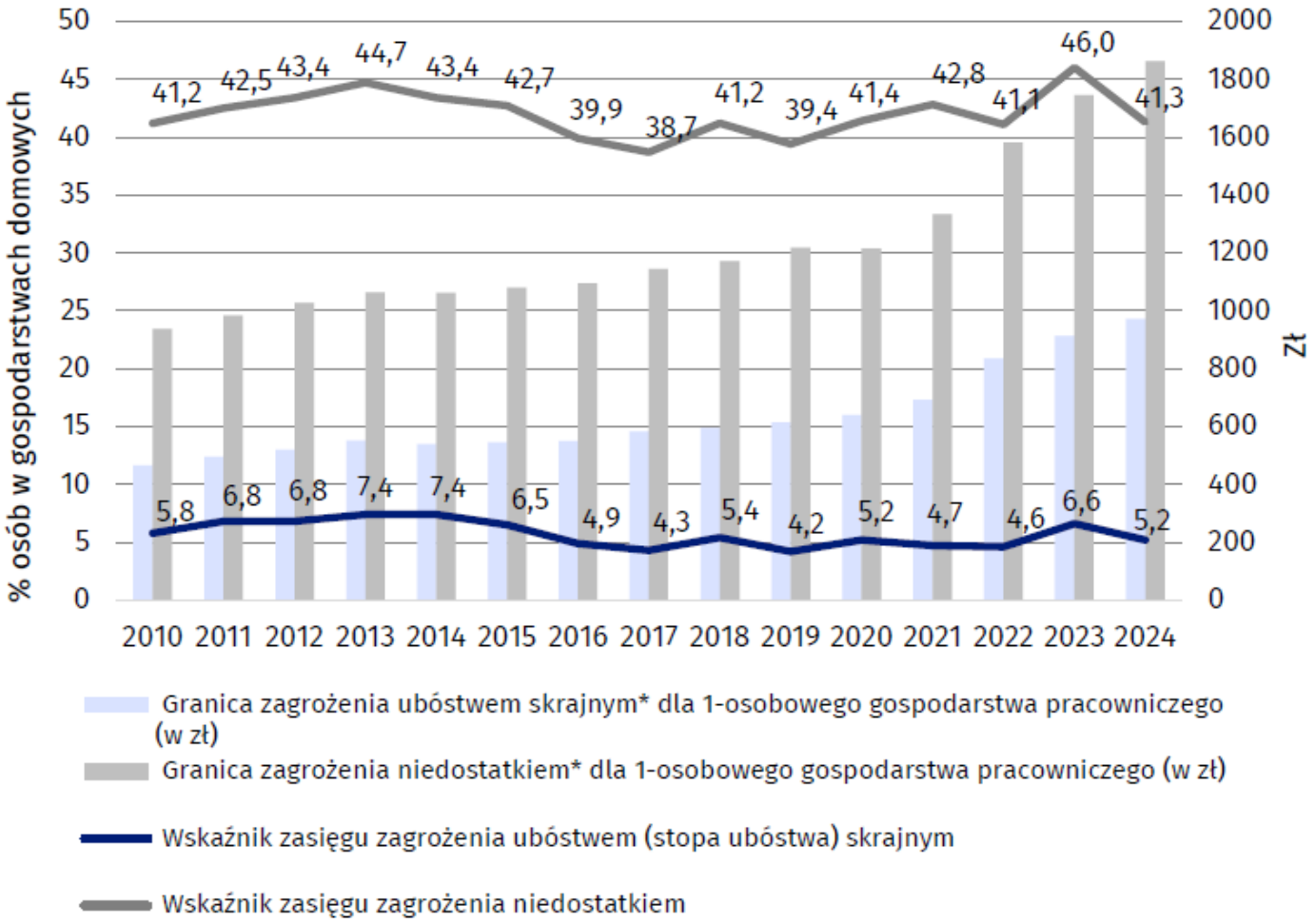
Zasięg zagrożenia ubóstwem w Polsce

Od stycznia 2025 roku granica zagrożenia ubóstwem ustawowym wynosi 1010 zł dla gospodarstw jednoosobowych. Granica zagrożenia ubóstwem skrajnym dla jednoosobowego gospodarstwa wyniosła w IV kwartale 2025 r. – 1037 zł. Granica zagrożenia ubóstwem relatywnym jest wyznaczana na poziomie 50% średnich miesięcznych wydatków gospodarstw domowych w Polsce - w IV kwartale 2025 r. – 1332 zł.

Źródło: GUS, 2026.

Zasięg ubóstwa skrajnego oraz sfery niedostatku (niskiej konsumpcji) w Polsce w latach 2010-2023

Źródło: GUS, 2025.

Wskaźnik Giniego a liczba zabójstw przypadająca na 100 tys. mieszkańców

Country Name	GINI	2000	2005	2010	2015	2020	2021	2022
Czechia	25,7	1,9	1,1	1,0	0,8	0,7	0,4	0,8
Netherlands	25,7	1,1	1,1	0,9	0,6	0,7	0,7	0,8
Norway	26,5	1,1	0,7	0,6	0,5	0,6	0,5	0,5
Poland	28,5	2,2		1,0	0,8	0,7	0,7	0,7
Sweden	29,3	1,1	0,9	1,0	1,1	1,2	1,1	1,1
Denmark	29,9	1,1		0,8	1,1	0,8	0,6	1,0
France	31,8	1,8	1,6	1,3	1,6	1,0	1,1	1,2
Japan	32,3	0,5	0,5	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2
Germany	32,4	1,7	1,3	1,0	0,8	0,9	0,8	0,8
United Kingdom	32,4	1,5	1,4	1,2	0,9	0,9	1,1	
Switzerland	33,8	1,0		0,7	0,7	0,5	0,5	0,5
Italy	34,3	1,3	1,0	0,9	0,8	0,5	0,5	0,5
Singapore	35,0	1,0		0,4	0,3	0,2	0,1	0,1
China	36,0		1,6	1,0	0,7	0,5		
Kenya	37,7		3,0	4,6	4,8	3,6	5,3	4,9
El Salvador	39,8	59,7	64,6	65,7	107,6	21,5	17,3	7,9
Jamaica	39,9	34,0	62,3	52,6	43,1	47,1	51,9	53,1
Haiti	41,1			6,9	10,2	11,4	14,2	19,0
United States	41,8	5,5		4,7	4,9	6,4	6,8	6,5
Chile	43,0		3,5	3,1	2,3	5,8	4,7	6,8
Mexico	43,5	10,9	9,4	22,7	17,1	29,0	28,0	25,9
Turkiye	44,5		4,8	4,2	2,8	2,5	2,5	2,6
Ecuador	45,2	14,4		17,4	6,5	7,8	14,1	27,4
Guatemala	45,2	24,8	40,8	41,1		18,2	20,2	22,0
Honduras	45,7	48,3	43,0	74,5	55,7	35,7	38,2	35,0
Costa Rica	45,8	6,3	7,9	11,6	11,6	11,3	11,6	12,9
Panama	49,7	9,9	11,0	12,7	11,9	11,6	12,7	11,3
Brazil	51,6	26,1	25,8	27,0	28,9	21,8	20,5	20,1
Colombia	53,9	67,9	43,0	34,5	27,2	22,6	25,6	24,9
South Africa	63,0	46,1	37,4	30,4	32,9	33,0	40,9	43,7

Źródło: World Bank 2025.